

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 18 Φεβρουαρίου 2021
(OR. en)

6308/21

WTO 31
SERVICES 3
FDI 2
COMER 16
DEVGEN 27
RELEX 115
COMPET 114
AGRI 69
ENV 85
DIGIT 24

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	18 Φεβρουαρίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2021) 66 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής — Μια ανοικτή, βιώσιμη και δυναμική εμπορική πολιτική

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 66 final.

συνημμ.: COM(2021) 66 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.2.2021
COM(2021) 66 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής — Μια ανοικτή, βιώσιμη και δυναμική εμπορική
πολιτική**

Επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής —
Μια ανοικτή, βιώσιμη και δυναμική εμπορική πολιτική

1. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΤΑΘΕΙΑΣ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ 2030

Το εμπόριο είναι ένα από τα ισχυρότερα εργαλεία της ΕΕ. Βρίσκεται στο επίκεντρο της οικονομικής ευημερίας και της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης, στηρίζοντας μια εύρωστη εσωτερική αγορά και μια στιβαρή εξωτερική δράση. Η ΕΕ, χάρη στον ανοικτό χαρακτήρα του εμπορικού καθεστώτος της, είναι η μεγαλύτερη δύναμη παγκοσμίως στο εμπόριο γεωργικών και μεταποιημένων προϊόντων και υπηρεσιών και κατέχει την πρώτη θέση τόσο στις εισερχόμενες όσο και στις εξερχόμενες διεθνείς επενδύσεις. Η κοινή εμπορική πολιτική έχει επιτρέψει στην ΕΕ μιλά με μία φωνή στη διεθνή σκηνή — και αυτό είναι ένας ασύγκριτος μοχλός πίεσης.

Δεδομένων των νέων εσωτερικών και εξωτερικών προκλήσεων και, ειδικότερα, του νέου και πιο βιώσιμου μοντέλου ανάπτυξης που καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και την ευρωπαϊκή ψηφιακή στρατηγική, η ΕΕ χρειάζεται μια νέα στρατηγική εμπορικής πολιτικής, η οποία να στηρίζει την επίτευξη των στόχων εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής της και να προωθεί εντονότερα τη βιωσιμότητα, σύμφωνα με τη δέσμευση που έχει αναλάβει για πλήρη εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Η εμπορική πολιτική πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως τόσο για την ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID-19 όσο και για τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας, καθώς και για την οικοδόμηση μιας ανθεκτικότερης Ευρώπης στον κόσμο.

Για να γίνουν οι σωστές επιλογές κατά τον σχεδιασμό της εμπορικής πολιτικής με γνώμονα τον κόσμο όπως θα έχει διαμορφωθεί το 2030, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι πρόσφατες πολιτικές, οικονομικές, τεχνολογικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές αλλαγές, καθώς και οι παγκόσμιες τάσεις που διαμορφώνονται από αυτές¹.

Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν το διάστημα 2017-2019 έχουν ήδη επηρεάσει την αξία των εμπορικών συναλλαγών περισσότερο απ' ό,τι οι αντίστοιχοι περιορισμοί του διαστήματος 2009-2016, και το ΔΝΤ θεωρεί ότι οι εμπορικές εντάσεις εξακολουθούν να αποτελούν σοβαρό κίνδυνο για την παγκόσμια οικονομία, σε μια περίοδο ιδιαίτερης αδυναμίας.

ΔΝΤ, Τμήμα Στρατηγικής, Πολιτικής και Ελέγχου, *Εξελίξεις στην παγκόσμια εμπορική πολιτική: Η επέκταση των συγκρούσεων πιθανή τροχιά της ανάκαμψης*, 1η Οκτωβρίου 2020.

Η **παγκόσμια αβεβαιότητα** αυξάνεται, τροφοδοτούμενη από τις πολιτικές και τις γεωοικονομικές εντάσεις. Αντί της διεθνούς συνεργασίας και της πολυμερούς διακυβέρνησης, παρατηρείται **αυξανόμενη μονομέρεια**, γεγονός που έχει ως επακόλουθο τη διατάραξη της λειτουργίας των πολυμερών θεσμών ή την παράκαμψή τους. Οι τάσεις αυτές οφείλονται σε διάφορες εξελίξεις.

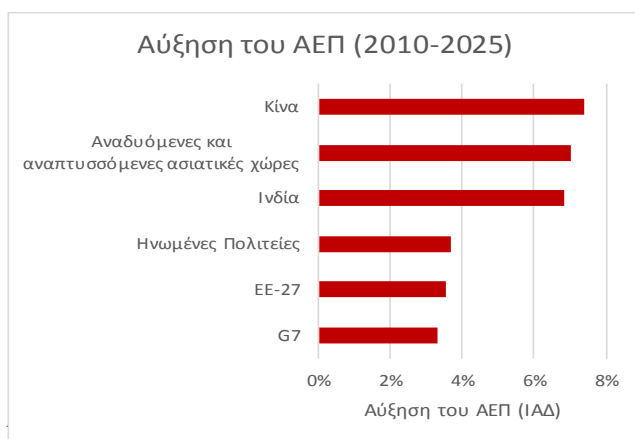
Πρώτον, η **παγκοσμιοποίηση, η τεχνολογική ανάπτυξη** και η ενίσχυση των παγκόσμιων αξιακών αλυσίδων είχαν διττό αντίκτυπο στις οικονομίες και τις κοινωνίες. Από τη μια πλευρά, επέφεραν τεράστιες

βελτιώσεις στην αποδοτικότητα, τροφοδοτώντας, σε πολλά μέρη του κόσμου, μια συνεχή οικονομική ανάπτυξη που στηρίζεται στο εμπόριο, γεγονός που συνέβαλε στην έξοδο

¹ Η έκθεση στρατηγικών προβλέψεων που εξέδωσε η Επιτροπή το 2020 εξετάζει τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στη δυναμική ορισμένων σχετικών μεγετών [COM(2020) 493 final]. Η αντίστοιχη έκθεση της Επιτροπής για το 2021 θα εστιάζεται στην ανοικτή στρατηγική αυτονομία.

εκατομμυρίων ανθρώπων από τη φτώχεια. Από την άλλη πλευρά, οι εξελίξεις αυτές προκάλεσαν ενίοτε σοβαρές διαταραχές, που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των ανισοτήτων και την παραμέληση ορισμένων προσώπων και κοινοτήτων. Μερικές φορές, εκείνο που αναμενόταν να είναι μεταβατικό κόστος προσαρμογής απέκτησε τον χαρακτήρα μόνιμων απωλειών όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο, τις ευκαιρίες απασχόλησης ή τους μισθούς και άλλους όρους εργασίας. Σε πολλές περιπτώσεις, υπάρχει η αντίληψη ότι οι κυβερνήσεις δεν ανταποκρίθηκαν επαρκώς στις **οικονομικές προσαρμογές** και στον μετριασμό των αρνητικών τους συνεπειών². Η αντίληψη αυτή έχει επισύρει εκκλήσεις για αποπαγκοσμιοποίηση, καθώς και αύξηση της εσωστρέφειας και του απομονωτισμού.

Δεύτερον, η ταχεία **άνοδος της Κίνας**, η οποία επιδεικνύει παγκόσμιες φιλοδοξίες και εφαρμόζει ένα διακριτό μοντέλο κρατικού καπιταλισμού, έχει αλλάξει ριζικά την παγκόσμια οικονομική και πολιτική τάξη. Το γεγονός αυτό δημιουργεί αυξανόμενες προκλήσεις για το καθιερωμένο σύστημα παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης και στρεβλώνει τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις ευρωπαϊκές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε παγκόσμιο και ενωσιακό επίπεδο³.

Τρίτον, η επιτάχυνση της **κλιματικής αλλαγής**, σε συνδυασμό με την απώλεια βιοποικιλότητας και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, που αποτυπώνονται σε απτά παραδείγματα των καταστροφικών συνεπειών τους, είχαν ως αποτέλεσμα να αναγνωριστεί η πράσινη μετάβαση ως ο εμβληματικός στόχος της εποχής μας.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι η νέα αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ, η οποία διευκολύνει τον επανακαθορισμό της οικονομικής μας πολιτικής ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις προκλήσεις

του 21ου αιώνα. Πρωταρχικός στόχος της είναι, αφενός, η μετάβαση, έως το 2050, σε μια οικονομία που να είναι κλιματικά ουδέτερη, περιβαλλοντικά βιώσιμη, αποδοτική ως προς τους πόρους και ανθεκτική —με τη φιλοδοξία να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030— και, αφετέρου, η προστασία, η διαφύλαξη και η αύξηση του φυσικού κεφαλαίου της ΕΕ. Ως εκ τούτου, θα αποτελέσει την κινητήρια δύναμη της ανταγωνιστικότητάς μας και θα οδηγήσει στον **σταδιακό αλλά ριζικό μετασχηματισμό των οικονομιών μας**, ο οποίος με τη σειρά του θα επηρεάσει σημαντικά τη μορφή του εμπορίου.

² Σε ενωσιακό επίπεδο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ) έχει ως στόχο να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτών των επιπτώσεων της προσαρμογής. Πρβλ. κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1309/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (2014-2020) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1927/2006. Βρίσκεται υπό έκδοση νέος κανονισμός, ο οποίος επιτρέπει στο ΕΤΠ να εξακολουθήσει να στηρίζει τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους των οποίων η δραστηριότητα έχει παύσει.

³ Το πρόβλημα αυτό φαίνεται ξεκάθαρα στον τομέα των βιομηχανιών έντασης ενέργειας και ιδίως στον τομέα του χάλυβα, όπου απαιτούνται παγκόσμιες λύσεις για την αντιμετώπιση των τεράστιων ανισορροπιών που παρατηρούνται στην παγκόσμια αγορά, οι οποίες επηρεάζουν δυσμενώς τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και υπονομεύουν την επιτυχία της πράσινης μετάβασης του συγκεκριμένου οικοσυστήματος.

Η πράσινη μετάβαση πρέπει να συνοδεύεται από κοινωνική δικαιοσύνη. Σε πολλά μέρη του κόσμου⁴, εξακολουθεί να υφίσταται σημαντικό **έλλειμμα αξιοπρεπούς εργασίας** στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, το οποίο κυμαίνεται από σοβαρές παραβιάσεις της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι μέχρι κακές συνθήκες εργασίας⁵. Όταν οι εργαζόμενοι στερούνται τα θεμελιώδη δικαιώματά τους, επιδεινώνονται οι κοινωνικές συνθήκες παγκοσμίως και ενισχύονται οι φωνές που ενοχοποιούν την παγκοσμιοποίηση και το ανοικτό εμπόριο.

Τέταρτον, ο **ψηφιακός μετασχηματισμός** είναι ένας ακόμη καταλυτικός παράγοντας για τη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά και ένας χώρος ανταγωνισμού, στον οποίο η πολυμερής διακυβέρνηση αποδεικνύεται ανεπαρκής. Καθώς η Ευρώπη εισέρχεται στην ψηφιακή δεκαετία της, η στήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού της αποτελεί προτεραιότητα τόσο των εσωτερικών όσο και των εξωτερικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων της εμπορικής πολιτικής και των εμπορικών μέσων. Ταυτόχρονα, η **φύση των εμπορικών συναλλαγών θα εξακολουθήσει να εξελίσσεται**, καθώς αυτές θα στρέφονται περισσότερο προς την καινοτομία και θα υποστηρίζονται από την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας, και το εμπόριο υπηρεσιών θα αποκτά μεγαλύτερο ρόλο σε σύγκριση με το εμπόριο αγαθών⁶. Οι υπηρεσίες συμβάλλουν όχι μόνο άμεσα στην αξιακή αλυσίδα (χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τηλεπικοινωνίες, πληροφορική, μεταφορές και εφοδιαστική), αλλά —κάτι που συχνά είναι ακόμη πιο σημαντικό— και με την ενσωμάτωσή τους στα προϊόντα μεταποίησης. Η υπηρεσιοποίηση της οικονομίας και η άνοδος των ψηφιακών τεχνολογιών έχουν δημιουργήσει καλά αμειβόμενες και υψηλής ποιότητας θέσεις εργασίας και έχουν ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη.

Η **πανδημία COVID-19** επιτάχυνε και πρόβαλε αυτές τις αλλαγές, θέτοντας παράλληλα τις δικές της προκλήσεις. Τόνισε τον αλληλένδετο χαρακτήρα των οικονομιών, οι οποίες βασίζονται σε σταθερούς και προβλέψιμους διεθνείς κανόνες και ανθεκτικούς διαύλους μεταφοράς. Ανέδειξε τον κίνδυνο κατάρρευσης της παγκόσμιας συνεργασίας και εμπιστοσύνης. Έθεσε επίσης ερωτήματα σχετικά με το σωστό μείγμα πολιτικής όσον αφορά τη διαφοροποίηση των εγχώριων και εξωτερικών πηγών εφοδιασμού και τη δημιουργία στρατηγικών παραγωγικών ικανοτήτων και αποθεμάτων. Κατέδειξε επίσης τη σημασία που έχει η επέκταση της παραγωγής προϊόντων υγείας σε καταστάσεις κρίσης, καθώς και την ανάγκη συνεργασίας προκειμένου να διασφαλιστεί ισότιμη πρόσβαση για τους πιο ευάλωτους πληθυσμούς. Επιπλέον, οδήγησε σε σημαντική αύξηση της κρατικής στήριξης και συμμετοχής στην οικονομία, η οποία είναι απαραίτητη για τη διάσωση των υγιών επιχειρήσεων και την προστασία των θέσεων εργασίας, αλλά μπορεί να μην είναι βιώσιμη μακροπρόθεσμα και να προκαλέσει εντάσεις.

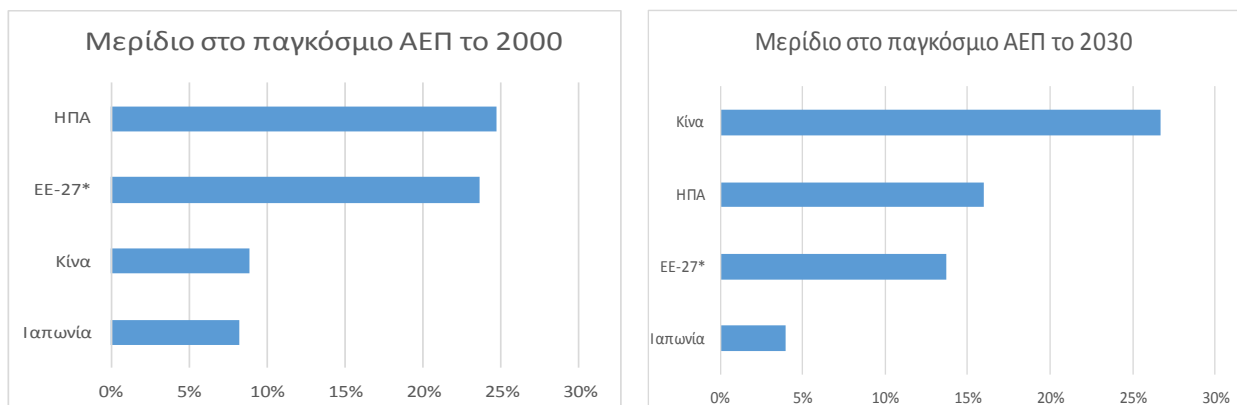
⁴ Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), 25 εκατομμύρια άνθρωποι εξακολουθούν να υποβάλλονται σε καταναγκαστική εργασία, 152 εκατομμύρια είναι θύματα παιδικής εργασίας και, κάθε χρόνο, 2,78 εκατομμύρια εργαζόμενοι σε όλο τον κόσμο πεθαίνουν από εργατικά ατυχήματα ή ασθένειες. Πηγές: ILO, *Global estimates of modern slavery: forced labour and forced marriage* (Παγκόσμιες εκτιμήσεις της ΔΟΕ για τη σύγχρονη δουλεία: καταναγκαστική εργασία και εξαναγκαστικός γάμος), 2017· ILO, *Global Estimates of Child Labour* (Παγκόσμιες εκτιμήσεις της ΔΟΕ για την παιδική εργασία), 2017· και ιστότοπος της ΔΟΕ.

⁵ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Promote decent work worldwide» (Προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας παγκοσμίως) [SWD(2020) 235 final].

⁶ Το 2016 το 80 % των εισαγωγών της ΕΕ και το 82 % των εξαγωγών της καταγράφηκαν στους κλάδους έντασης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ), συνυπολογιζόμενων τόσο των αγαθών όσο και των υπηρεσιών. *IPR-intensive Industries and Economic Performance in the European Union* (Κλάδοι έντασης ΔΔΙ και οικονομικές επιδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση), Έκθεση ανάλυσης σε επίπεδο τομέα δραστηριότητας, κοινή μελέτη EPO/EUIPO, 3η έκδοση, Σεπτέμβριος 2019.

Τέλος, πρέπει να συνυπολογιστούν οι οικονομικές προοπτικές ολόκληρου του πλανήτη. Η ΕΕ θα παραμείνει παγκόσμια οικονομική δύναμη και πρωτοπόρος στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης. Σύμφωνα με τις τελευταίες μακροπρόθεσμες προβλέψεις του ΟΟΣΑ⁷, τα επόμενα 10 χρόνια το πραγματικό ΑΕΠ της ευρωζώνης θα αυξηθεί κατά 1,4 % ετησίως (σύνθετος ρυθμός ετήσιας ανάπτυξης). Ωστόσο, αυτές οι αναπτυξιακές προοπτικές θα επισκιαστούν από τις εξελίξεις σε άλλες περιοχές και η σχετική θέση της Ευρώπης στη διεθνή οικονομία θα αλλάξει. Ήδη το 2024, το 85 % της αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ αναμένεται να προέλθει από χώρες εκτός της ΕΕ. Η συνεχιζόμενη άνοδος της Κίνας θα επηρεάσει σημαντικά τις παγκόσμιες οικονομικές εξελίξεις την επόμενη 10ετία — σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΟΟΣΑ, το κινεζικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 4,7 % ετησίως.

Η εμπορική πολιτική της ΕΕ πρέπει να λάβει υπόψη αυτές τις παγκόσμιες τάσεις και προκλήσεις ώστε να αντικατοπτρίζει την πολιτική φιλοδοξία για «μια ισχυρότερη Ευρώπη στον κόσμο»⁸. Θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των ενδιαφερόμενων μερών, όπως επισημάνθηκε κατά τη συζήτηση με τα κράτη μέλη, στο ψήφισμα που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁹ και στις απόψεις που εκφράστηκαν στο πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης¹⁰.

Πηγή: ΟΟΣΑ, Μακροπρόθεσμες προβλέψεις για το πραγματικό ΑΕΠ

2. ΜΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ

2.1. Ανοικτή στρατηγική αυτονομία

Για να γίνει η ΕΕ ισχυρότερη και ανθεκτικότερη απαιτείται συντονισμός της εσωτερικής και της εξωτερικής δράσης, σε πολλαπλούς τομείς πολιτικής, με την ευθυγράμμιση και τη χρησιμοποίηση όλων των εμπορικών εργαλείων προς υποστήριξη των ενωσιακών συμφερόντων και επιδίωξη των ενωσιακών πολιτικών στόχων. Για τον σκοπό αυτό, είναι απαραίτητη η αξιοποίηση

⁷ ΟΟΣΑ (2020), Μακροπρόθεσμες προβλέψεις για το πραγματικό ΑΕΠ (δείκτης).

⁸ Πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019-2024.

⁹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ [2020/2761(RSP)].

¹⁰ https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=266&utm_source=dlvr.it&utm_

των πλεονεκτημάτων μας και η παράλληλη συνεργασία με τους εταίρους μας. Η ανοικτή στρατηγική αυτονομία ανταποκρίνεται σ' αυτή την ανάγκη. **Η ανοικτή στρατηγική αυτονομία¹¹ αναδεικνύει την ικανότητα της ΕΕ να κάνει τις δικές της επιλογές και να διαμορφώνει τον κόσμο που την περιβάλλει μέσω της άσκησης ηγετικού ρόλου και της ενεργητικής συμμετοχής, προβάλλοντας τα στρατηγικά συμφέροντα και τις αξίες της.** Αντικατοπτρίζει τη θεμελιώδη πεποίθηση της ΕΕ ότι η αντιμετώπιση των σημερινών προκλήσεων απαιτεί περισσότερη και όχι λιγότερη παγκόσμια συνεργασία. Σημαίνει επίσης ότι η ΕΕ θα εξακολουθήσει να εκμεταλλεύεται τις διεθνείς ευκαιρίες, υπερασπιζόμενη, παράλληλα, με δυναμισμό τα συμφέροντά της, προστατεύοντας την οικονομία της από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Τέλος, συνεπάγεται τη στήριξη των εγχώριων πολιτικών με σκοπό την ενίσχυση της οικονομίας της ΕΕ και την προώθηση του ρόλου της ως πρωτοστάτη, σε παγκόσμιο επίπεδο, των προσπαθειών που καταβάλλονται προκειμένου να διαμορφωθεί ένα μεταρρυθμισμένο και βασισμένο σε κανόνες σύστημα διακυβέρνησης του παγκόσμιου εμπορίου.

Η ανοικτή στρατηγική αυτονομία αποτελεί επιλογή πολιτικής αλλά και νοοτροπία, όταν πρόκειται για τους φορείς λήψης αποφάσεων. Βασίζεται στη σημασία της **ύπαρξης ανοικτών οικονομιών**, υπενθυμίζοντας τη δέσμευση της ΕΕ για ανοικτό και δίκαιο εμπόριο με λειτουργικές, διαφοροποιημένες και βιώσιμες παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες. Χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από τα εξής:

- **ανθεκτικότητα και ανταγωνιστικότητα** για την ενίσχυση της οικονομίας της ΕΕ·
- **βιωσιμότητα και δικαιοσύνη**, που αντικατοπτρίζουν την ανάγκη για υπεύθυνη και δίκαιη ενωσιακή δράση·
- **δυναμισμό και συνεργασία βάσει κανόνων** με σκοπό να καταστεί σαφές ότι η ΕΕ προτιμά τη διεθνή συνεργασία και τον διάλογο, αλλά, ταυτόχρονα, είναι διατεθειμένη να καταπολεμήσει τις αθέμιτες πρακτικές και να χρησιμοποιήσει αυτόνομα εργαλεία για την επιδίωξη των συμφερόντων της, όταν χρειάζεται.

2.2. Ανοικτή οικονομία και ενεργητική συμμετοχή ως στρατηγική επιλογή

Το 2019 η ΕΕ εξήγαγε αγαθά και υπηρεσίες αξίας άνω των 3,1 τρισ. EUR και εισήγαγε αγαθά και υπηρεσίες αξίας 2,8 τρισ. EUR. Τα ποσά αυτά συνολικά καθιστούν την ΕΕ τον μεγαλύτερο παράγοντα στην παγκόσμια εμπορική σκηνή.

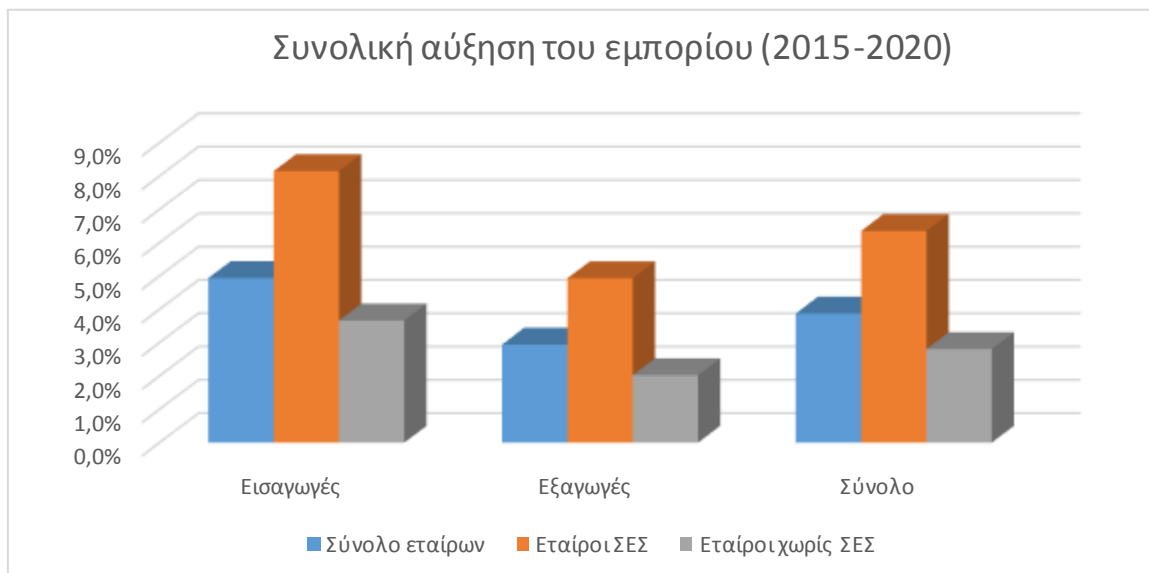
Η ΕΕ έχει θεμελιωθεί στον ανοικτό χαρακτήρα της, τόσο σε εσωτερικό όσο και σε εξωτερικό επίπεδο. Είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας και εισαγωγέας αγαθών και υπηρεσιών παγκοσμίως. Μεταξύ των μεγάλων οικονομιών, είναι αυτή στην οποία το εμπόριο αντιπροσωπεύει το σημαντικότερο μερίδιο της οικονομίας. Οι εξαγωγές της στηρίζουν 35 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ, έναντι 20 εκατομμυρίων το 2000¹². Η ενωσιακή οικονομία βασίζεται επίσης στις εισαγωγές, οι οποίες της παρέχουν πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες και άλλες εισροές. Το 60 % των εισαγωγών της ΕΕ χρησιμοποιούνται στην πραγματικότητα για την παραγωγή ενωσιακών αγαθών, και το μεγαλύτερο άνοιγμα

της ΕΕ στις εισαγωγές από το 1995 και μετά έχει αυξήσει το εισόδημά της κατά περίπου 550

¹¹ Η ώρα της Ευρώπης: ανασύνταξη και προετοιμασία για την επόμενη γενιά [COM(2020) 456 final].

¹² Εσωτερικοί υπολογισμοί της ΓΔ Εμπορίου με βάση το Arto, I., Rueda-Cantuche, J.M., Cazcarro, I., Amores, A.F., Dietzenbacher, E. Kutlina-Dimitrova, Z. & Román, M. V., *EU exports to the World: Effects on Employment* (Οι εξαγωγές της ΕΕ στον κόσμο: Οι συνέπειες στην απασχόληση), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2018, ISBN 978-92-79-93283-0, doi:10.2760/700435, JRC113071. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf

δισ. EUR. Η ΕΕ αποτελεί επίσης σημαντικό προορισμό εξαγωγών από χώρες χαμηλού εισοδήματος — ιδίως από την Αφρική και από τις γειτονικές χώρες της ΕΕ, κάτι που συμβάλλει στην τόνωση της ανάπτυξης και της οικονομικής μεγέθυνσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Όπως και στον απόηχο της τελευταίας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, το εμπόριο θα διαδραματίσει καίριο ρόλο για την πράσινη ανάκαμψη της ΕΕ από τη δραστική συρρίκνωση της οικονομίας εξαιτίας της COVID-19.

Πηγή: Eurostat, COMEXT

Για να μπορέσει η ΕΕ να ενισχύσει την ανθεκτικότητα και να στηρίξει την ανταγωνιστικότητα των διαφόρων οικονομικών κλάδων της, πρέπει να εξασφαλίσει ανοικτή και απρόσκοπτη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές, συμπεριλαμβανομένων νέων μορφών πρόσβασης στην αγορά και ανοικτών εμπορικών ροών προς όφελος τόσο της βιομηχανίας της όσο και των εργαζομένων και των πολιτών της. Τα βιομηχανικά οικοσυστήματα της ΕΕ, που περιλαμβάνουν όλους τους παράγοντες που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την αλυσίδα —από τους γεωργούς και τους κατασκευαστές έως τους παρόχους υπηρεσιών, και από τις παγκόσμιες πολυεθνικές έως τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις— διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διεθνοποίηση της ενωσιακής οικονομίας.

Η ΕΕ είναι ο γούμερο ένα εμπορικός εταίρος 74 χωρών σε όλο τον κόσμο. Μάλιστα, είναι ο κορυφαίος εμπορικός εταίρος για την Ασία, την Αφρική, τις ΗΠΑ, τα Δυτικά Βαλκάνια και τις γειτονικές χώρες της ΕΕ.

Η ΕΕ είναι επίσης ο **μεγαλύτερος χορηγός της πρωτοβουλίας Βοήθεια για το Εμπόριο στον κόσμο**¹³. Η πανδημία COVID-19 κατέστησε επιτακτικότερη την ανάγκη να εφαρμοστεί πλήρως η κοινή στρατηγική σχετικά με τη Βοήθεια για το Εμπόριο, που παρουσίασε η ΕΕ το 2017. Πράγματι, η ΕΕ έχει στρατηγικό συμφέρον να στηρίξει τη βαθύτερη ενσωμάτωση των ευάλωτων αναπτυσσόμενων χωρών —πολλές από τις οποίες

¹³ Σκοπός της πρωτοβουλίας Βοήθεια για το Εμπόριο είναι η στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών ώστε να χρησιμοποιούν το εμπόριο ως μοχλό για τη μείωση της φτώχειας. Ο Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) 8.α, που περιλαμβάνεται στην Ατζέντα του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, αφορά την αύξηση της Βοήθειας για το Εμπόριο, ιδίως για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες. Ο ΣΒΑ 17 προβλέπει, μεταξύ άλλων, προσπάθειες για την αύξηση των εξαγωγών των αναπτυσσόμενων χωρών, ιδίως των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών.

βρίσκονται σε γεωγραφική εγγύτητα με την Ευρώπη— στην παγκόσμια οικονομία.

Η ΕΕ πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τη **δύναμη που παρέχει ο ανοικτός χαρακτήρας της και η ελκυστικότητα της ενιαίας αγοράς της**. Ο ανοικτός χαρακτήρας και η δραστηριοποίηση της ΕΕ στη διεθνή σκηνή την καθιστούν αξιόπιστο υποστηρικτή της διεθνούς συνεργασίας, της πολυμέρειας και της βασιζόμενης σε κανόνες τάξης, στοιχεία τα οποία με τη σειρά τους είναι καίριας σημασίας για τα συμφέροντά της. Η ΕΕ συνεργάζεται με τους εταίρους της προκειμένου να διασφαλίζει την προσήλωση σε οικουμενικές αξίες, και ιδίως την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η διασφάλιση αυτή καλύπτει τα βασικά εργασιακά πρότυπα και την κοινωνική προστασία σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, την ισότητα των φύλων¹⁴, καθώς και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας βιοποικιλότητας.

Η κλιματική αλλαγή και άλλες περιβαλλοντικές προκλήσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με εξωστρέφεια και με παγκόσμια δραστηριοποίηση και συνεργασία. Η μάχη για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής δεν μπορεί να κερδηθεί αποκλειστικά από την ΕΕ. Για να στεφθεί με επιτυχία, είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτό από τους εταίρους μας ότι ο οικολογικός μετασχηματισμός δεν αποτελεί μόνο ανάγκη μεσοπρόθεσμα, αλλά συνιστά ήδη έξυπνη οικονομική πολιτική σήμερα. Η ΕΕ πρέπει να αξιοποιήσει τον ανοικτό χαρακτήρα της και να κινητοποιήσει τους εταίρους της, ιδίως εκείνους που είναι οι βασικότεροι υπεύθυνοι για τις εκπομπές και τη ρύπανση, ώστε να συμβάλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής στον βαθμό που τους αναλογεί. Κατά τον ίδιο τρόπο, η διατήρηση της βιοποικιλότητας αποτελεί παγκόσμια πρόκληση που απαιτεί παγκόσμια κινητοποίηση.

Ο ανοικτός χαρακτήρας και η ενεργητική συμμετοχή αποτελούν στρατηγική επιλογή που εξυπηρετεί επίσης το σαφώς ορατό συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ανοικτός χαρακτήρας συνεπάγεται ευημερία, ανταγωνιστικότητα και δυναμισμό. Ταυτόχρονα, μια ανοικτή οικονομία πρέπει να συνδυάζεται με αποφασιστική δράση τόσο για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν όσο και για την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και με στιβαρές κοινωνικές και εργασιακές πολιτικές, ανταποκρινόμενη στις προσδοκίες των πολιτών της ΕΕ. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να κατανείμουμε δίκαια τα οφέλη που πηγάζουν από τον ανοικτό χαρακτήρα μας και να διευκολύνουμε την προσαρμογή στους μετασχηματισμούς της παγκόσμιας οικονομίας, ώστε κανείς να μη μείνει στο περιθώριο.

2.3. Ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητας των αξιακών αλυσίδων

Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητας της οικονομίας της ΕΕ και των αλυσίδων εφοδιασμού της αποτελεί πυλώνα της προσπάθειας που καταβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση για μια ανοικτή στρατηγική αυτονομία¹⁵. Η πανδημία COVID-19 έχει δοκιμάσει την ανθεκτικότητα των οικονομιών σε ολόκληρο τον κόσμο. Το πρώτο δίδαγμα που πρέπει να αντληθεί από την κρίση είναι ότι οι περισσότερες αλυσίδες εφοδιασμού έχουν επιδείξει αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα. Όταν συντρέχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις, οι εταιρείες είναι σε θέση να αυξήσουν σημαντικά την παγκόσμια παραγωγή και διανομή, ιδίως αν

¹⁴ Βλ. τη στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 και το τρίτο σχέδιο δράσης για θέματα φύλου.

¹⁵ Η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη της έκθεση στρατηγικών προβλέψεων, στην οποία η ανθεκτικότητα προβάλλεται ως νέος γνώμονας όλων των ενωσιακών πολιτικών — τόσο στο πλαίσιο του θεματολογίου της Επιτροπής, που είναι προσανατολισμένο στη μετάβαση, όσο και ως αποτέλεσμα της τραγικής πανδημίας του κορονοϊού.

μπορούν να βασίζονται σε ανοικτές αλυσίδες εφοδιασμού, οι οποίες διέπονται από σταθερούς, προβλέψιμους και διαφανείς εμπορικούς κανόνες¹⁶. Οι κυβερνήσεις έχουν ιδιαίτερη ευθύνη για τη δημιουργία ενός τέτοιου περιβάλλοντος, αλλά και για τη στήριξη της δίκαιης και ισότιμης κατανομής των προμηθειών για τις οποίες η ζήτηση είναι μεγαλύτερη από τη διαθέσιμη προσφορά. Εν προκειμένω, η εμπιστοσύνη τόσο μεταξύ των χωρών όσο και μεταξύ των κυβερνήσεων και του ιδιωτικού τομέα είναι εξαιρετικά σημαντική. Για τον λόγο αυτό, η ΕΕ υποστήριξε σθεναρά τις παγκόσμιες προσπάθειες που καταβάλλονται στο πλαίσιο της G20, του ΠΟΕ και των διμερών σχέσεων με σκοπό την παρακολούθηση των κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού και την εξασφάλιση ότι θα παραμείνουν ανοικτές και αδιατάρακτες, καθώς και την εγγύηση δίκαιης και ισότιμης πρόσβασης σε κρίσιμα αγαθά. Η στάση αυτή αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντική όσον αφορά την ανάπτυξη εμβολίων κατά της COVID-19, όπου η παραγωγή σε περιορισμένο αριθμό χωρών καλείται να καλύψει τη ζήτηση ολόκληρου του κόσμου. Η ΕΕ προτίθεται να εντείνει τη συνεργασία με άλλες χώρες και με τον ιδιωτικό τομέα προκειμένου να επεκταθεί η παραγωγή και να στηριχθεί η ισότιμη πρόσβαση στα εμβόλια. Θα διασφαλίσει ότι η τυχόν λήψη βραχυπρόθεσμων μέτρων με σκοπό την εξασφάλιση πρόσβασης σε εμβόλια δεν διαταράσσει τον εφοδιασμό των ευάλωτων χωρών και ότι η εφαρμογή αυτών των μέτρων είναι ευθύβολη, δίκαιη και διαφανής. Οι ανθεκτικές και βιώσιμες μεταφορές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διευκόλυνση του διεθνούς εμπορίου και στη διατήρηση των αλυσίδων εφοδιασμού της ΕΕ. Η ΕΕ, αναπτύσσοντας τη συνδεσιμότητά της, θα μπορέσει να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του εμπορίου της και να διατηρήσει τη θέση της ως παγκόσμιου κόμβου συνδεσιμότητας, όπως αναγνωρίζεται στη στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα.

- Έναντι μιας άνευ προηγουμένου αύξησης της ζήτησης, όπως στην περίπτωση των масκών προσώπου, ο ανοικτός χαρακτήρας του εμπορίου είχε κομβική σημασία προκειμένου να διευρυνθεί το φάσμα των εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού.
- Η διαφάνεια είναι επίσης πολύ σημαντική, καθώς βελτίωσε ουσιαστικά την ανθεκτικότητα των αλυσίδων εφοδιασμού τροφίμων, για παράδειγμα στο μέτρο που το σύστημα πληροφόρησης για τις γεωργικές αγορές (AMIS) μπορεί να συνέβαλε ώστε να εξαλειφθούν φόβοι σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού. Η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων θα είναι ιδιαίτερα σημαντική στον γεωργικό τομέα.
- Δεν θα πρέπει να υποτιμάται ο κίνδυνος περιοριστικά για το εμπόριο μέτρα να αποκόπτουν τις αναπτυσσόμενες χώρες από τις παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες.

Δεδομένης της έκτασης που προσλαμβάνει η κρίση COVID-19 και του αντικτύπου που επιφέρει σε όλες τις πτυχές της οικονομικής και της κοινωνικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής και της κινητικότητας, οι διαταραχές σε ορισμένους τομείς και προϊόντα ήταν αναπόφευκτες. Η εκθετική αύξηση στη ζήτηση κρίσιμων προϊόντων που σχετίζονται με την υγεία, σε συνδυασμό με τις ελλείψεις στην προσφορά λόγω των περιοριστικών μέτρων κάθε είδους, αποκάλυψε ορισμένες αδυναμίες στον τομέα της υγείας. Οι αδυναμίες αυτές πρέπει να αναλυθούν προσεκτικά και να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά για το μέλλον. Οι λύσεις μπορούν να κυμαίνονται από την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων μέχρι τη διαφοροποίηση των αλυσίδων παραγωγής και εφοδιασμού, περιλαμβάνοντας τη

¹⁶ Οι αναλυτικές εργασίες του ΟΟΣΑ επιβεβαίωσαν όχι μόνο ότι οι παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες μεγιστοποιούν την οικονομική αποδοτικότητα, αλλά και ότι οι ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού είναι απαραίτητες σε περιόδους κρίσης προκειμένου να απορροφώνται οι κραδασμοί, να παρέχονται επιλογές προσαρμογής και να επιταχύνεται η ανάκαμψη. Πρβλ. *Shocks, risks and global value chains: insights from the OECD METRO model* (Κλυδωνισμοί, κίνδυνοι και παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες: συμπεράσματα από το μοντέλο METRO του ΟΟΣΑ), Ιούνιος 2020.

διασφάλιση στρατηγικών αποθεμάτων και την προώθηση της παραγωγής και των επενδύσεων, μεταξύ άλλων στις γειτονικές χώρες και στην Αφρική.

Ο ιδιωτικός τομέας έχει κεντρικό ρόλο στην αξιολόγηση των κινδύνων και στην εξεύρεση της χρυσής τομής ανάμεσα στην ταχύρρυθμη παραγωγή και την εξασφάλιση των κατάλληλων εγγυήσεων. Η εξισορρόπηση αυτή αποτελεί βασική παράμετρο για τη διασφάλιση ανθεκτικότητας έναντι διαταραχών του εφοδιασμού ή κλυδωνισμών της ζήτησης, ιδίως όταν οι επιχειρήσεις εξαρτώνται από έναν μόνο προμηθευτή.

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει επίσης να κατανοήσουν καλύτερα τα τρωτά σημεία, να ανταλλάξουν πληροφορίες και να εντείνουν τη συνεργασία. Οι εργασίες της Επιτροπής για τον **εντοπισμό των στρατηγικών εξαρτήσεων** —ιδίως στα πλέον ευαίσθητα βιομηχανικά οικοσυστήματα, όπως η υγεία— θα δημιουργήσουν στέρεη βάση για τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων πολιτικής και τη συνεργασία με τη βιομηχανία. Οι εργασίες αυτές θα στηρίζουν, μεταξύ άλλων, την εφαρμογή της νέας φαρμακευτικής στρατηγικής¹⁷ και την κατάρτιση της επικαιροποιημένης στρατηγικής για τη βιομηχανική πολιτική.

Η εμπορική πολιτική μπορεί να συμβάλει στην ανθεκτικότητα, παρέχοντας **ένα σταθερό και βασιζόμενο σε κανόνες εμπορικό πλαίσιο, ανοίγοντας νέες αγορές με σκοπό τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού και αναπτύσσοντας συνεργατικά πλαίσια για δίκαιη και ισότιμη πρόσβαση σε κρίσιμες προμήθειες**. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ προωθεί με τους εταίρους της μια πρωτοβουλία για το εμπόριο και την υγεία στο πλαίσιο του ΠΟΕ.

Η αύξηση της ανθεκτικότητας των αλυσίδων εφοδιασμού συνάδει με τον στόχο της ΕΕ να καταστήσει τις αλυσίδες εφοδιασμού πιο βιώσιμες, ιδίως με την προώθηση προτύπων βιωσιμότητας σε όλες τις παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες. Κατά κανόνα, οι βιώσιμότερες αλυσίδες εφοδιασμού έχουν αποδειχθεί και οι ανθεκτικότερες¹⁸. Η εμπορική πολιτική μπορεί επίσης να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου με την προώθηση της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς και μεγαλύτερης διαφάνειας και ιχνηλασιμότητας στις αλυσίδες εφοδιασμού. Οι επικείμενες νομοθετικές πράξεις για τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση και για την αποψίλωση των δασών θα αποτελέσουν σημαντικά ορόσημα ως προς αυτό.

2.4. Η εμπορική πολιτική στην υπηρεσία των γεωπολιτικών συμφερόντων της ΕΕ

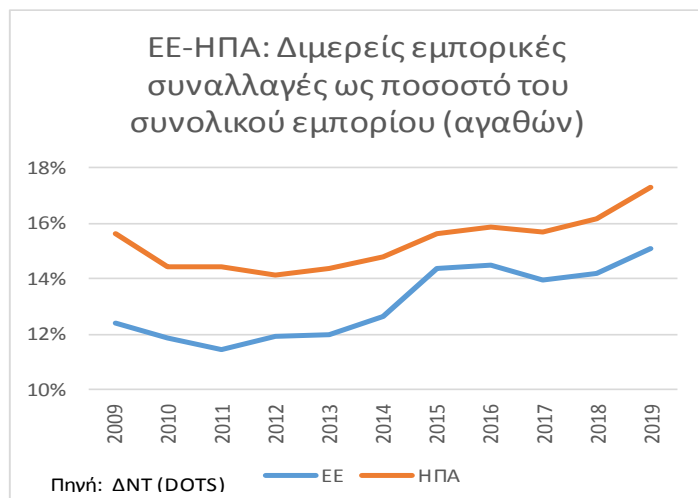
Η στενή συνεργασία με τους εταίρους θα είναι σημαντική για τη **στήριξη της πολυμέρειας¹⁹ και της βασιζόμενης σε κανόνες διεθνούς τάξης**. Το υφιστάμενο διεθνές πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης υπονομεύεται. Αν συνεχιστεί αυτό, θα επηρεάσει τις οικονομικές σχέσεις και το εμπόριο, καθώς και την ασφάλεια και τη σταθερότητα που θεωρούμε δεδομένες. Για τους λόγους αυτούς, η στήριξη της αποτελεσματικής και βασιζόμενης σε κανόνες πολυμέρειας αποτελεί βασικό γεωπολιτικό συμφέρον της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η μεταρρύθμιση του ΠΟΕ πρέπει να εξεταστεί στο ευρύτερο πλαίσιο των ενωσιακών προτεραιοτήτων, οι οποίες έγκεινται στη διασφάλιση ότι λειτουργικοί παγκόσμιοι θεσμοί στηρίζουν την παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη, τις αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την πράσινη μετάβαση. Η ΕΕ θα πρέπει να εντείνει τις εργασίες για την ανάπτυξη συμμαχιών προς στήριξη αποτελεσματικών πολυμερών θεσμών. Στο πλαίσιο αυτό,

¹⁷ Φαρμακευτική στρατηγική για την Ευρώπη [COM(2020) 761 final].

¹⁸ Βλ. σχετικά το έγγραφο του ΟΟΣΑ για την COVID-19 και την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά, <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/covid-19-and-responsible-business-conduct-02150b06/>

¹⁹ Πρβλ. επίσης την κοινή ανακοίνωση σχετικά με την ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στη βασιζόμενη σε κανόνες πολυμέρεια.

θα εντατικοποιηθεί ο διάλογος με τις ΗΠΑ, την Ομάδα της Οτάβας, τις αφρικανικές χώρες, την Ινδία και την Κίνα.

Η ΕΕ θα χρειαστεί να λειτουργεί σε μια νέα πολυπολική παγκόσμια τάξη χαρακτηριζόμενη από αυξανόμενες εντάσεις μεταξύ σημαντικών παραγόντων. Θα πρέπει να προωθήσει προσεγγίσεις που να μειώνουν τις εντάσεις και να αναζητήσει λύσεις που να βασίζονται σ' ένα εκσυγχρονισμένο πλαίσιο κανόνων. Ταυτόχρονα, πρέπει να αποκτήσει εργαλεία που θα της επιτρέπουν να λειτουργεί σ' ένα πιο εχθρικό διεθνές περιβάλλον, αν χρειαστεί.

Η διατλαντική σχέση είναι η μεγαλύτερη και σημαντικότερη από οικονομική άποψη εταιρική σχέση στον κόσμο. Εδράζεται σε κοινά συμφέροντα και αξίες²⁰. Η νέα κυβέρνηση των ΗΠΑ παρέχει την ευκαιρία συνεργασίας για τη μεταρρύθμιση του ΠΟΕ, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ικανότητάς του να αντιμετωπίζει τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη. Ανοίγει επίσης νέες προοπτικές στενής συνεργασίας για τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό των οικονομιών μας. Ως εκ τούτου, η ΕΕ θα δώσει προτεραιότητα στην ενίσχυση της εταιρικής σχέσης της με τις ΗΠΑ.

Η εμπορική και επενδυτική σχέση της ΕΕ με την Κίνα είναι σημαντική και απαιτητική²¹. Η ενωσιακή πολιτική αποτελεί κράμα ενεργητικής δέσμευσης, τόσο σε διμερές όσο και σε πολυμερές επίπεδο, και παράλληλης ανάπτυξης και εφαρμογής αυτόνομων μέσων που είναι αναγκαία για την προστασία των ουσιαστών συμφερόντων και αξιών της ΕΕ — σε πλήρη συμμόρφωση με τις διεθνείς δεσμεύσεις της. Η οικοδόμηση δικαιότερης οικονομικής σχέσης με την Κίνα, η οποία να διέπεται από κανόνες, αποτελεί προτεραιότητα. Οι προσπάθειες της ΕΕ να αποκαταστήσει την ισορροπία στις διμερείς εμπορικές σχέσεις θα επικεντρωθούν, αφενός, στην εξασφάλιση ότι η Κίνα θα αναλάβει σημαντικότερες υποχρεώσεις σε θέματα διεθνούς εμπορίου και, αφετέρου, στην αντιμετώπιση των αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων που προκαλεί το οικονομικό της σύστημα κρατικού καπιταλισμού. Στο πλαίσιο αυτών των προσπαθειών εντάσσεται η πρόσφατη ολοκλήρωση σε πολιτικό επίπεδο των διαπραγματεύσεων σχετικά με μια συνολική συμφωνία για τις επενδύσεις. Οι εργασίες για την κύρωσή της θα απαιτήσουν σαφή δέσμευση για την αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά, τις δεσμεύσεις περί ισότιμων όρων ανταγωνισμού και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Από μια ευρύτερη στρατηγική προοπτική, θα είναι σημαντικό για την ΕΕ να εδραιώσει τις σχέσεις της με χώρες εντός και περιμετρικά της Ευρώπης και να ενισχύσει τη συνεργασία της με την αφρικανική ήπειρο και τα αφρικανικά κράτη. Υπάρχουν πολύπλευροι πολιτιστικοί, οικονομικοί και πολιτικοί δεσμοί μεταξύ των δύο ηπείρων. Η σταθερότητα και

²⁰ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Ένα νέο θεματολόγιο ΕΕ-ΗΠΑ για την παγκόσμια αλλαγή» [JOIN(2020) 22 final].

²¹ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «ΕΕ-Κίνα — Στρατηγική προοπτική» [JOIN(2019) 5 final].

η ευημερία της Αφρικής έχουν καθοριστική σημασία για τη σταθερότητα και την ευημερία της ΕΕ και πρέπει να υποστηριχθούν από στενότερη οικονομική ολοκλήρωση των δύο ηπείρων, η οποία μπορεί να αποτελέσει την κινητήρια δύναμη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης από κοινού με την Αφρική.

Η ΕΕ, για να εκπληρώσει τις γεωπολιτικές φιλοδοξίες της σε παγκόσμιο επίπεδο, θα πρέπει να διαφοροποιήσει τις σχέσεις της και να οικοδομήσει συμμαχίες με ομοϊδεάτες εταίρους, **μεταξύ άλλων μέσω του εκτενούς δικτύου εμπορικών συμφωνιών της**. Το δίκτυο αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό, καθώς κάθε ισχύουσα και μελλοντική συμφωνία συσφίγγει τις σχέσεις με τους εταίρους μας. Οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) της ΕΕ αποτελούν **πλατφόρμες ενισχυμένης συνεργασίας που εξασφαλίζουν την επιδίωξη των αξιών και των συμφερόντων μας**. Αποτελούν τη βάση για τη συνεργασία με σημαντικές αγορές και χώρες ανά τον κόσμο, και ιδίως στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού, στη Λατινική Αμερική και στην Καραϊβική.

3. ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

3.1. Τρεις βασικοί στόχοι της εμπορικής πολιτικής για το μεσοπρόθεσμο διάστημα

Η εμπορική πολιτική της ΕΕ πρέπει να επικεντρωθεί σε τρεις βασικούς στόχους:

*Πρώτον, πρέπει να **στηρίζει την ανάκαμψη και τον θεμελιώδη μετασχηματισμό της ενωσιακής οικονομίας σύμφωνα με τους στόχους της για το περιβάλλον και την ψηφιακή εποχή**.*

Στο πλαίσιο των προσπαθειών ανάκαμψης, η εμπορική πολιτική της ΕΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να επιτελεί τη βασική της λειτουργία, δηλαδή να διευκολύνει τις ανταλλαγές αγαθών και υπηρεσιών κατά τρόπο που να δημιουργεί ευκαιρίες και οικονομική ευημερία. Η έμφαση πρέπει να δοθεί στα οφέλη για τους πολίτες, τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα, η εμπορική πολιτική της ΕΕ θα πρέπει να συμβάλει στον μετασχηματισμό της οικονομίας της σύμφωνα με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Θα πρέπει να στηρίζει απερίφραστα την Πράσινη Συμφωνία σε όλες τις πτυχές της, συμπεριλαμβανομένης της φιλοδοξίας για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Παράλληλα, η ανταγωνιστικότητα, η ευημερία και η θέση της ΕΕ στη διεθνή σκηνή μακροπρόθεσμα θα εξαρτηθούν από την ικανότητά της να ενστερνιστεί και να αξιοποιήσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Ως εκ τούτου, η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση θα πρέπει να αποτελέσουν βασική προτεραιότητα για την πολυμερή και διμερή εμπορική πολιτική. Η ΕΕ, για να μπορέσει να διατηρήσει και να ενισχύσει την επιρροή της στη διαμόρφωση των κανόνων που απαιτούνται για την επίτευξη αυτού του στόχου, πρέπει να αναπτύξει πιο στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία σε ρυθμιστικά ζητήματα. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται στενότερη σύνδεση μεταξύ των εμπορικών και των εσωτερικών πολιτικών της ΕΕ.

*Δεύτερον, πρέπει να **διαμορφώσει παγκόσμιους κανόνες για πιο βιώσιμη και πιο δίκαιη παγκοσμιοποίηση**.*

Είναι αδήριτη ανάγκη να επικαιροποιηθούν οι παγκόσμιοι εμπορικοί κανόνες, ώστε να ανταποκρίνονται στο σημερινό οικονομικό περιβάλλον και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η παγκόσμια κοινότητα. Η ενίσχυση της βιωσιμότητας και της δικαιοσύνης της παγκοσμιοποίησης θα πρέπει να αποτελέσει την ουσιαστική κινητήρια δύναμη της εμπορικής πολιτικής, προκειμένου να αρθεί στο ύψος των προσδοκιών που έχουν οι Ευρωπαίοι και άλλοι άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο. Η εμπορική πολιτική της ΕΕ θα πρέπει να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της για να στηρίξει την κοινωνική δικαιοσύνη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

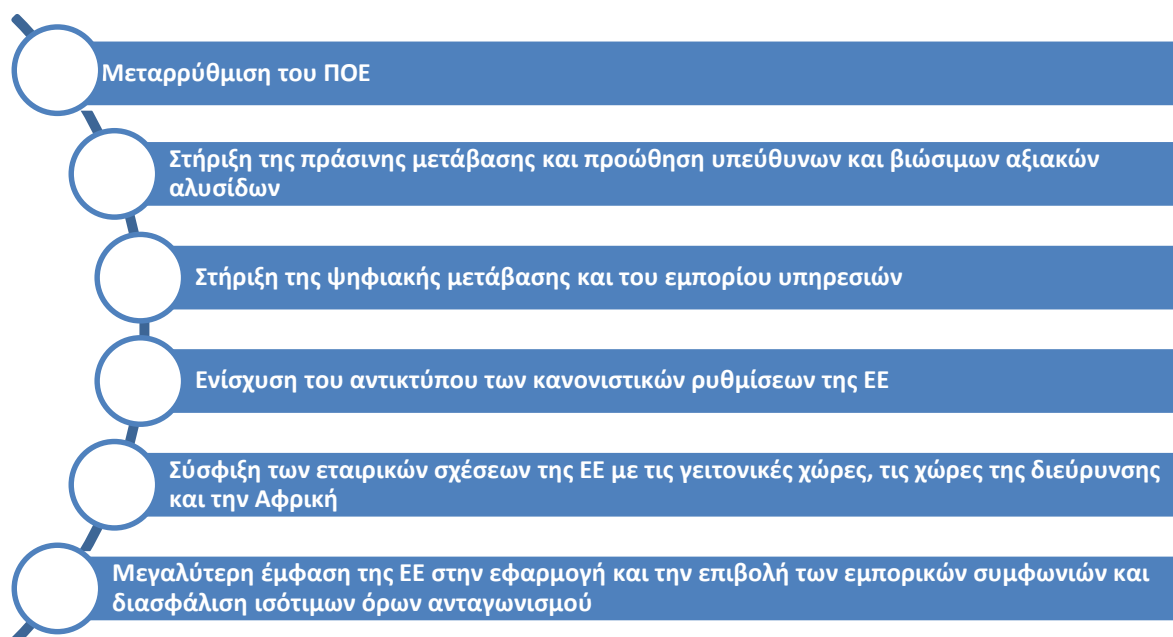
Η ΕΕ, για να επιτύχει αυτόν τον στόχο, θα πρέπει, κατά απόλυτη προτεραιότητα, να ηγηθεί των προσπάθειών για τη μεταρρύθμιση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του πολυμερούς πλαισίου εμπορικής διακυβέρνησης. Η ενίσχυση της σταθερότητας και του βασιζόμενου σε κανόνες εμπορίου θα αποτελέσει τον κεντρικό πυλώνα των ενωσιακών δράσεων, δεδομένου ότι μόνο σ' ένα τέτοιο περιβάλλον μπορεί να ακμάσει το εμπόριο και να αναπτυχθεί η διεθνής συνεργασία προς όφελος ενός βιώσιμου μέλλοντος για τον κόσμο. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες ανταποκρίνονται στην τρέχουσα οικονομική πραγματικότητα και είναι ικανοί να εξαλείψουν τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να εξασφαλίσουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

Τρίτον, πρέπει να αυξήσει την ικανότητα της ΕΕ να διεκδικεί τα συμφέροντά της και να επιβάλλει τα δικαιώματά της — μεταξύ άλλων με αυτόνομο τρόπο, όταν χρειάζεται.

Η διαπραγμάτευση εμπορικών συμφωνιών αποτέλεσε σημαντικό εργαλείο για τη δημιουργία οικονομικών ευκαιριών και την προώθηση της βιωσιμότητας· η εφαρμογή των εν λόγω συμφωνιών και η επιβολή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που προβλέπουν θα είναι πολύ πιο σημαντικές. Θα περιλαμβάνουν τη διασφάλιση ότι η ΕΕ διαθέτει τα κατάλληλα εργαλεία για την προστασία των εργαζομένων και των επιχειρήσεων από αθέμιτες πρακτικές. Η επίτευξη αυτού του στόχου συνεπάγεται επίσης μεγαλύτερη προσπάθεια προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή των σχετικών με τη βιώσιμη ανάπτυξη κεφαλαίων των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ, ώστε να αναβαθμιστούν τα κοινωνικά, τα εργασιακά και τα περιβαλλοντικά πρότυπα σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ΕΕ, ενισχύοντας την εφαρμογή και την επιβολή των συμφωνιών της, δημιουργεί μέσω της εμπορικής πολιτικής της τις συνθήκες που χρειάζονται οι επιχειρήσεις για να αναπτυχθούν, να επεκταθούν και να καινοτομούν, προς εξασφάλιση θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας στην Ευρώπη και πέραν αυτής. Η στήριξη της πολυμέρειας και η διάθεση συνεργασίας δεν έρχονται σε αντίθεση με το γεγονός ότι η ΕΕ είναι έτοιμη να επιδείξει δυναμισμό για την υπεράσπιση των συμφερόντων της και την άσκηση των δικαιωμάτων της. Η ΕΕ θα πρέπει να εμπλουτίσει την εργαλειοθήκη της, ώστε να είναι σε θέση να προστατευθεί από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές ή άλλες εχθρικές πράξεις, ενεργώντας παράλληλα στο πλαίσιο των διεθνών δεσμεύσεών της.

3.2. Έξι τομείς καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ μεσοπρόθεσμα

Για την επίτευξη των τριών στόχων που περιγράφονται ανωτέρω, η Επιτροπή θα επικεντρωθεί σε **έξι τομείς**. Για καθέναν από αυτούς τους τομείς, μια σειρά πρωταρχικών δράσεων, που πρέπει να υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια της τρέχουσας εντολής της Επιτροπής, προσδιορίζονται στα αντίστοιχα σημεία κατωτέρω.

3.2.1. Μεταρρύθμιση του ΠΟΕ

Ο ΠΟΕ, από την ίδρυσή του, το 1995, έχει ωφελήσει σε εξαιρετικά σημαντικό βαθμό τα μέλη του. Έχει εξασφαλίσει σταθερό και προβλέψιμο εμπορικό περιβάλλον, το οποίο έχει καταστήσει εφικτή την τεράστια επέκταση του παγκόσμιου εμπορίου, ενώ παράλληλα παρέχει ένα πλαίσιο για την επίλυση εμπορικών διαφορών μέσω δικαιοδοτικού μηχανισμού. Ωστόσο, σήμερα διέρχεται κρίση, εξαιτίας της οποίας οι διαπραγματεύσεις του δεν παράγουν αποτελέσματα που να απαντούν στις προκλήσεις του παγκόσμιου εμπορίου. Η ικανότητά του να επιλύει εμπορικές διαφορές δεν τελεσφορεί και το σύστημά του παρακολούθησης πρέπει να βελτιωθεί, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια ή να αποτρέπονται οι εμπορικοί φραγμοί.

Η Επιτροπή προτίθεται να **επιδιώξει τη μεταρρύθμιση όλων των λειτουργιών του ΠΟΕ**.

Οι κανόνες και οι πρακτικές του ΠΟΕ πρέπει να επικαιροποιηθούν και να βελτιωθούν ώστε να αντικατοπτρίζουν τη σημερινή εμπορική πραγματικότητα. Αυτό προϋποθέτει ότι τα μέλη του θα έχουν κοινή αίσθηση σκοπού, κατατείνοντας στην οικονομική ανάκαμψη, στην ανάπτυξη και στην περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα. Ο εκσυγχρονισμός των κανόνων και η βελτίωση της λειτουργίας του ΠΟΕ —μεταξύ άλλων μέσω ανοικτών πλειομερών συμφωνιών— είναι κρίσιμης σημασίας για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και τη διαμόρφωση ενός συμφωνημένου πλαισίου για το ψηφιακό και βιώσιμο εμπόριο.

Η αποκατάσταση του συστήματος επίλυσης διαφορών είναι εξαιρετικά σημαντική, καθώς η αξιοπιστία ενός συστήματος βασισμένου σε κανόνες εξαρτάται σε καθοριστικό βαθμό από την ανεξαρτησία και γενικά την αποδοχή του συστήματός του για την επίλυση εμπορικών διαφορών.

Το παράρτημα Ι, με τίτλο «Η μεταρρύθμιση του ΠΟΕ: Προς ένα βιώσιμο και αποτελεσματικό πολυμερές εμπορικό σύστημα», παρουσιάζει τις θέσεις της ΕΕ σχετικά με τις προτεραιότητες που θα πρέπει να έχει η μεταρρύθμιση του ΠΟΕ.

Η Επιτροπή θα ασκήσει επίσης πιέσεις για πολυμερείς μεταρρυθμίσεις σε άλλα φόρουμ, για παράδειγμα όσον αφορά τη δημιουργία πολυμερούς επενδυτικού δικαστηρίου στους κόλπους της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο.

Πρωταρχικές δράσεις

Η Επιτροπή:

1. θα **επιδιώξει την έγκριση μιας πρώτης σειράς μεταρρυθμίσεων του ΠΟΕ** με κύριο στόχο τη μεγαλύτερη συμβολή του στη βιώσιμη ανάπτυξη και θα ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για αυστηρότερους κανόνες, ώστε να αποφεύγονται οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού λόγω κρατικής παρέμβασης. Η Επιτροπή θα δώσει προτεραιότητα στην ενίσχυση της **διατλαντικής συνεργασίας** για τη μεταρρύθμιση του ΠΟΕ·
2. θα καταβάλει προσπάθειες για την **αποκατάσταση της πλήρους λειτουργικότητας του συστήματος επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ** και τη μεταρρύθμιση του δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου του.

3.2.2. Στήριξη της πράσινης μετάβασης και προώθηση υπεύθυνων και βιώσιμων αξιακών αλυσίδων

Όπως μαρτυρεί η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η καταπολέμηση της **κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα της ΕΕ**. Όλες οι πολιτικές της ΕΕ πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου, αλλά η πρόοδος θα εξαρτηθεί από το κατά πόσον οι παγκόσμιοι εταίροι και οι βασικότεροι υπεύθυνοι για τις εκπομπές και τη ρύπανση θα είναι διατεθειμένοι να αυξήσουν το επίπεδο φιλοδοξίας τους. Η εμπορική πολιτική θα διαδραματίσει σημαντικό υποστηρικτικό ρόλο.

Η βούληση της Επιτροπής για την επόμενη δεκαετία είναι να εξασφαλίσει ότι τα εμπορικά εργαλεία συνοδεύουν και στηρίζουν την παγκόσμια μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία —μεταξύ άλλων επιταχύνοντας τις επενδύσεις στον τομέα της καθαρής ενέργειας— και προωθούν αξιακές αλυσίδες που είναι κυκλικές, υπεύθυνες και βιώσιμες. Ο στόχος αυτός περιλαμβάνει την προώθηση της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς και του σεβασμού του περιβάλλοντος, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των εργασιακών προτύπων. Ταυτόχρονα, συνεπάγεται τη δημιουργία των συνθηκών και των ευκαιριών για βιώσιμα προϊόντα και υπηρεσίες.

Η υλοποίηση αυτού του οράματος θα απαιτήσει την ανάληψη δράσης σε όλα τα επίπεδα — **πολυμερές, διμερές και αυτόνομο**.

Θα απαιτηθεί **βελτιωμένο πολυμερές πλαίσιο** προκειμένου να υποστηριχθεί η πράσινη μετάβαση σε μια οικονομία κλιματικά ουδέτερη, φιλική για το περιβάλλον και ανθεκτική. Η ΕΕ θα συνεργαστεί με χώρες που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις για να επιδιώξει την υλοποίηση ενός άρτιου περιβαλλοντικού θεματολογίου στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας, θα προωθήσει πρωτοβουλίες και δράσεις που προβάλλουν ζητήματα σχετικά με το κλίμα και τη βιωσιμότητα σε όλες τις λειτουργίες του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης μιας πρωτοβουλίας για το εμπόριο και το κλίμα. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα περιλαμβάνουν την ελευθέρωση επιλεγμένων αγαθών και υπηρεσιών, τη διαφάνεια και τον οικολογικό προσανατολισμό της βοήθειας για το εμπόριο. Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν τη σταδιακή ανάπτυξη κανόνων για τις επιδοτήσεις των ορυκτών καυσίμων. Επιπλέον, θα προωθούν τη διαβούλευση στο πλαίσιο του ΠΟΕ σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το εμπόριο μπορεί να στηρίζει την αξιοπρεπή εργασία και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Το τεράστιο **δίκτυο διμερών εμπορικών συμφωνιών** της ΕΕ διευκολύνει τις εμπορικές συναλλαγές στον τομέα των πράσινων τεχνολογιών, αγαθών, υπηρεσιών και επενδύσεων. Η διάσταση της βιωσιμότητας δεν αποτελεί μόνο αντικείμενο φιλόδοξων κεφαλαίων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά και ένα στοιχείο που θα εξακολουθήσει να αντικατοπτρίζεται σε πολλές άλλες πτυχές των εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών της

ΕΕ. Οι εν λόγω συμφωνίες υποστηρίζουν τη διάδοση καθαρών και αποδοτικότερων μεθόδων και τεχνολογιών παραγωγής και δημιουργούν ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά για πράσινα αγαθά και υπηρεσίες. Συμβάλλουν στην εξασφάλιση της πρόσβασης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις αγορές τρίτων χωρών και εγγυώνται την απουσία στρεβλώσεων όσον αφορά τις εμπορικές συναλλαγές και τις επενδύσεις σε πρώτες ύλες και ενεργειακά αγαθά που απαιτούνται προκειμένου να διασφαλιστεί ο αναγκαίος εφοδιασμός για τη στήριξη της μετάβασης σε κλιματικά ουδέτερες οικονομίες. Επιπλέον, παρέχουν μια ουσιαστική πλατφόρμα συνεργασίας με τους εταίρους μας σε θέματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή, τη βιοποικιλότητα, την κυκλική οικονομία, τη ρύπανση και τις τεχνολογίες καθαρής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, καθώς και τη μετάβαση σε βιώσιμα συστήματα τροφίμων. Όσον αφορά δε τις μελλοντικές εμπορικές συμφωνίες, η Επιτροπή θα προτείνει ένα κεφάλαιο για τα βιώσιμα συστήματα τροφίμων. Η ΕΕ θα προτείνει επίσης η τήρηση της συμφωνίας του Παρισιού να θεωρείται ουσιώδες στοιχείο των μελλοντικών εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών. Επιπλέον, η σύναψη εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών με τις χώρες της G20 θα πρέπει να διαπνέεται από την κοινή φιλοδοξία να επιτευχθεί η κλιματική ουδετερότητα το συντομότερο δυνατόν και σύμφωνα με τις συστάσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC). Η φιλοδοξία αυτή θα πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζεται δεόντως στις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές (ΕΚΣ) που υποβάλλονται στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού. Η ΕΕ θα καταστήσει επίσης την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα προτεραιότητα των εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών.

Οι εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες της ΕΕ, καθώς και το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ) έχουν επίσης συμβάλει σημαντικά στην **προώθηση του σεβασμού των βασικών ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων**, όπως κατοχυρώνονται στις θεμελιώδεις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) στο πλαίσιο του ΟΗΕ. Ιδιαίτερη προτεραιότητα θα δοθεί στην υλοποίηση αυτών των δεσμεύσεων, συμπεριλαμβανομένης της δράσης κατά της παιδικής εργασίας ως συνιστώσας της ευρύτερης δράσης της Επιτροπής για την εξασφάλιση μηδενικής ανοχής στην παιδική εργασία. Ένας από τους κύριους στόχους της επικείμενης αναθεώρησης του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ) θα είναι η περαιτέρω αύξηση των εμπορικών ευκαιριών για τις αναπτυσσόμενες χώρες, ώστε να αμβλυνθεί η φτώχεια και να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας με βάση τις διεθνείς αξίες και αρχές, όπως τα εργασιακά και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η Επιτροπή θα ενισχύσει περαιτέρω τη διάσταση της βιωσιμότητας στις υφιστάμενες και στις μελλοντικές συμφωνίες κατά την εφαρμογή όλων των κεφαλαίων. Θα αυστηροποιήσει την **επιβολή των δεσμεύσεων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη** με βάση τις καταγγελίες που υποβάλλονται στον επικεφαλής για την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών (CTEO). Θα εξεταστεί το ενδεχόμενο λήψης περαιτέρω μέτρων στο πλαίσιο της έγκαιρης επανεξέτασης, το 2021, του σχεδίου δράσης 15 σημείων για την αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή των κεφαλαίων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη στις εμπορικές συμφωνίες. Η επανεξέταση θα αφορά όλες τις σχετικές πτυχές της εφαρμογής και επιβολής των εν λόγω κεφαλαίων, μεταξύ άλλων το πεδίο εφαρμογής των δεσμεύσεων, τους μηχανισμούς παρακολούθησης, τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, τη ρήτρα περί ουσιωδών στοιχείων, καθώς και το θεσμικό πλαίσιο και τους απαιτούμενους πόρους.

Επιπλέον, η λήψη **αυτόνομων μέτρων** εξυπηρετεί τον στόχο να διασφαλιστεί ότι το εμπόριο είναι βιώσιμο, υπεύθυνο και συνεκτικό με τους γενικούς στόχους και τις αξίες μας. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί ο μηχανισμός συνοριακής προσαρμογής άνθρακα (CBAM). Η Επιτροπή επεξεργάζεται πρόταση για τη σύσταση του εν λόγω μηχανισμού,

προκειμένου να αποτρέψει το ενδεχόμενο η διαρροή άνθρακα να υπονομεύσει την αποτελεσματικότητα των δικών της πολιτικών για το κλίμα. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει νομοθεσία για την αντιμετώπιση της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών. Σημαντικό στοιχείο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της υπευθυνότητας των αλυσίδων εφοδιασμού θα είναι η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της υποχρεωτικής δέουσας επιμέλειας για το περιβάλλον και για τα ανθρώπινα και τα εργασιακά δικαιώματα. Με την επιφύλαξη της εκτίμησης των επιπτώσεων, το στοιχείο αυτό θα περιλαμβάνει αποτελεσματικούς μηχανισμούς δράσης και επιβολής, ώστε να διασφαλίζεται ότι η καταναγκαστική εργασία δεν εισέρχεται στις αξιακές αλυσίδες των επιχειρήσεων της ΕΕ.

Το νέο παγκόσμιο καθεστώς κυρώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα θα συμβάλει και αυτό στη διασφάλιση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Χάρη σ' αυτό το καθεστώς, η ΕΕ απέκτησε ένα πλαίσιο που θα της επιτρέπει να στοχεύει πρόσωπα, οντότητες και φορείς —συμπεριλαμβανομένων κρατικών και μη κρατικών φορέων— που ευθύνονται, εμπλέκονται ή συνδέονται με σοβαρές παραβιάσεις και καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως²².

Οι εισαγωγές πρέπει να συμμορφώνονται με τους οικείους ενωσιακούς κανονισμούς και πρότυπα. Τα ανωτέρω παραδείγματα αποδεικνύουν ότι, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, οι οποίες ορίζονται από τους κανόνες του ΠΟΕ, ενδείκνυται η ΕΕ να απαιτεί τη συμμόρφωση των εισαγόμενων προϊόντων με ορισμένες απαιτήσεις παραγωγής. Οι κανόνες του παγκόσμιου εμπορίου αποσκοπούν στη διασφάλιση προβλέψιμου και αμερόληπτου πλαισίου εμπορικών συναλλαγών, διασφαλίζοντας παράλληλα το δικαίωμα κάθε χώρας να θεσπίζει ρυθμίσεις σύμφωνα με τις κοινωνικές επιταγές της. Η νομιμοποίηση της εφαρμογής απαιτήσεων παραγωγής στις εισαγωγές βασίζεται στην ανάγκη να προστατευθεί το παγκόσμιο περιβάλλον ή να επιλυθούν ζητήματα ηθικής τάξης. Κάθε φορά που η ΕΕ θα εξετάζει το ενδεχόμενο εφαρμογής τέτοιων μέτρων σε εισαγόμενα προϊόντα, αυτό θα γίνεται με πλήρη σεβασμό των κανόνων του ΠΟΕ, και ιδίως της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αρχής της αναλογικότητας, προκειμένου να αποφεύγονται οι περιττές διαταραχές του εμπορίου.

Η Επιτροπή θα πρωτοστατήσει στις εργασίες για την κατάρτιση προτύπων βιώσιμης ανάπτυξης και θα αναπτύξει διεθνή πρότυπα σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ενώ παράλληλα θα συνεργαστεί με τους εταίρους της για την εκπόνηση και την εφαρμογή εξίσου φιλόδοξων κανόνων.

Πρωταρχικές δράσεις

Η Επιτροπή:

3. θα προωθήσει πρωτοβουλίες και δράσεις που **προβάλλουν ζητήματα σχετικά με το κλίμα και τη βιωσιμότητα στο πλαίσιο του ΠΟΕ**·
4. θα **επιδιώξει να λάβει δεσμεύσεις από τους εταίρους της στην G20** σχετικά με την κλιματική ουδετερότητα, θα εντείνει τη συνεργασία σε άλλες πτυχές της Πράσινης

²² Οι κυρώσεις της ΕΕ αποτελούν βασικό μέσο για την προώθηση των στόχων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), μέσω της οποίας η ΕΕ μπορεί να παρεμβαίνει, μεταξύ άλλων για την αποτροπή συγκρούσεων ή για την αντιμετώπιση νέων ή υφιστάμενων κρίσεων [ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Το ευρωπαϊκό οικονομικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα: προώθηση του ανοικτού χαρακτήρα, της ισχύος και της ανθεκτικότητας», COM(2021) 32 final].

Συμφωνίας, όπως η βιοποικιλότητα, η βιώσιμη πολιτική τροφίμων, η ρύπανση και η κυκλική οικονομία, και θα προτείνει να καταστεί η τήρηση της συμφωνίας του Παρισιού ουσιώδες στοιχείο όλων των μελλοντικών συμφωνιών.

5. θα βελτιώσει την αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή των κεφαλαίων για τη βιώσιμη ανάπτυξη στις εμπορικές συμφωνίες μέσω της **έγκαιρης επανεξέτασης, το 2021, του σχεδίου δράσης 15 σημείων**. Το αποτέλεσμα της επανεξέτασης θα τροφοδοτήσει τις τρέχουσες και τις μελλοντικές διαπραγματεύσεις.
6. θα **προωθήσει τις βιώσιμες και υπεύθυνες αξιακές αλυσίδες** με την υποβολή πρότασης για υποχρεωτική δέουσα επιμέλεια, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης αποτελεσματικής δράσης και της εφαρμογής μηχανισμών επιβολής προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η καταναγκαστική εργασία αποκλείεται από τις αξιακές αλυσίδες των ενωσιακών εταιρειών. Εν αναμονή δεσμευτικών διατάξεων, η Επιτροπή θα παράσχει καθοδήγηση για να βοηθήσει τις επιχειρήσεις της ΕΕ να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ήδη από τώρα, σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές και αρχές της δέουσας επιμέλειας.

3.2.3. Στήριξη της ψηφιακής μετάβασης και του εμπορίου υπηρεσιών

Η εμπορική πολιτική της ΕΕ πρέπει να συμβάλει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος εντός του οποίου οι ενωσιακοί πάροχοι υπηρεσιών θα μπορούν να καινοτομούν και να αναπτύσσονται. Το **παγκόσμιο πλαίσιο των διεθνών κανόνων πρέπει να επικαιροποιηθεί** κατά προτεραιότητα.

Η ΕΕ είναι η μεγαλύτερη δύναμη παγκοσμίως στο εμπόριο υπηρεσιών*. Το εμπόριο υπηρεσιών αντιπροσωπεύει το 25 % του ΑΕΠ της ΕΕ, ενώ οι εξαγωγές υπηρεσιών της υπερβαίνουν τα 900 δισ. EUR ετησίως. Επιπλέον, στηρίζει άμεσα ή έμμεσα 21 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ. Από το σύνολο των άμεσων ξένων επενδύσεων της ΕΕ προς τον υπόλοιπο κόσμο, το 60 % αφορά υπηρεσίες, όπως και σχεδόν το 90 % των άμεσων ξένων επενδύσεων που εισέρχονται στην ΕΕ.

* <https://data.oecd.org/trade/trade-in-services.htm>

Ο ψηφιακός τομέας θα γνωρίσει έντονο παγκόσμιο ανταγωνισμό, ο οποίος θα επανακαθορίσει τις παγκόσμιες οικονομικές σχέσεις. Η ΕΕ μπορεί να επιτύχει τον ψηφιακό μετασχηματισμό της μόνο αν καταρτίσει ένα εξωστρεφές ψηφιακό θεματολόγιο, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη το παγκόσμιο περιβάλλον όπου ο ανταγωνισμός γίνεται διαρκώς μεγαλύτερος και πιο λυσσαλέος, θέτοντας ενίοτε υπό αμφισβήτηση την προσέγγιση βάσει αξιών που ακολουθεί η ΕΕ όσον αφορά την ψηφιοποίηση. Η εμπορική πολιτική θα διαδραματίσει καίριο ρόλο στην επίτευξη των ενωσιακών στόχων που συνδέονται με την ψηφιακή μετάβαση. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις βασίζονται στις ψηφιακές υπηρεσίες, κάτι που θα κάνουν διαρκώς περισσότερο στο μέλλον. Τα δεδομένα είναι η σανίδα σωτηρίας για πολλές επιχειρήσεις και αποτελούν κρίσιμη συνιστώσα των αλυσίδων εφοδιασμού της ΕΕ. Οι ψηφιακές τεχνολογίες

βελτιώνουν την αποδοτικότητα, βελτίωση που είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας²³, αλλά επίσης μετασχηματίζουν παραδοσιακούς βιομηχανικούς τομείς

²³ Η πρόσβαση σε δεδομένα και οι νέες εξελίξεις, όπως τα διαβατήρια προϊόντων, μπορούν επίσης να προσδώσουν περαιτέρω αξία στα προϊόντα και να παράσχουν κρίσιμες πληροφορίες για τη μεγιστοποίηση της κυκλικής αξίας, αλλά πολύ συχνά αυτά τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται κατά μήκος των αξιακών αλυσίδων.

στους οποίους οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις θα πρέπει να διατηρήσουν και να ενισχύσουν την ανταγωνιστική τους θέση. Ταυτόχρονα, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών θέτουν σημαντικά ζητήματα ασφάλειας και αξιών για την Ευρώπη και απαιτούν προσεκτικά σταθμισμένη προσέγγιση πολιτικής τόσο στο εσωτερικό όσο και εκτός αυτής. Οι επιπτώσεις των νέων **ψηφιακών τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης**, πρέπει να αντιμετωπιστούν σε παγκόσμιο επίπεδο με τη θέσπιση **πιο φιλόδοξων παγκόσμιων προτύπων και κανόνων**.

Η στήριξη του ψηφιακού θεματολογίου της Ευρώπης αποτελεί προτεραιότητα για την εμπορική πολιτική της ΕΕ. Στόχος είναι να εξασφαλίσει η ΕΕ ηγετική θέση στο ψηφιακό εμπόριο και στον τομέα της τεχνολογίας, κυρίως μέσω της προώθησης της καινοτομίας. Η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει να πρωτοστατεί στον τομέα των ψηφιακών προτύπων και των ρυθμιστικών προσεγγίσεων, ιδίως όσον αφορά την προστασία των δεδομένων, για την οποία ο σχετικός γενικός κανονισμός της ΕΕ θεωρείται συχνά πηγή έμπνευσης²⁴. Για να επιτευχθεί αυτό, **ο ΠΟΕ πρέπει να καθορίσει τους κανόνες για το ψηφιακό εμπόριο και η ΕΕ πρέπει να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στην κατάρτισή τους**. Μόλις συμφωνηθούν αυτοί οι κανόνες, η ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει τη διεξαγωγή περαιτέρω πλειομερών διαπραγματεύσεων εντός του ΠΟΕ για την ελευθέρωση του εμπορίου υπηρεσιών σε τομείς που υπερβαίνουν το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να εντείνει τις διμερείς επαφές και να αναζητήσει **ισχυρότερα πλαίσια συνεργασίας με ομοϊδεάτες εταίρους σε ψηφιακά ζητήματα που αφορούν το εμπόριο**. Θα επιδιώξει, μάλιστα, να εντείνει τους ρυθμιστικούς διαλόγους της με τους εν λόγω εταίρους.

Το ζήτημα των **δεδομένων** θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για το μέλλον της ΕΕ. Όσον αφορά τις διασυνοριακές διαβιβάσεις δεδομένων και την απαγόρευση των απαιτήσεων γεωγραφικού περιορισμού των δεδομένων, η Επιτροπή θα υιοθετήσει **ανοικτή αλλά στιβαρή προσέγγιση, με βάση τις ευρωπαϊκές αξίες και συμφέροντα**. Η Επιτροπή θα εργαστεί προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις της μπορούν να επωφεληθούν από τη διεθνή ελεύθερη ροή δεδομένων, σε πλήρη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων και άλλους στόχους δημόσιας πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας ασφάλειας και της δημόσιας τάξης. Ειδικότερα, η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για την εξάλειψη των αδικαιολόγητων εμποδίων στις ροές δεδομένων, διατηρώντας παράλληλα την κανονιστική αυτονομία της στον τομέα της προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικότητας.²⁵ Για την καλύτερη αξιολόγηση του μεγέθους και της αξίας των διασυνοριακών ροών δεδομένων, η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα ευρωπαϊκό αναλυτικό πλαίσιο για τη μέτρηση των ροών δεδομένων.

Πρωταρχικές δράσεις

Η Επιτροπή:

²⁴ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/EK [COM(2020) 825 final]· πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με διεκδικήσιμες και δίκαιες αγορές στον ψηφιακό τομέα (πράξη για τις ψηφιακές αγορές) [COM(2020) 842 final]· και κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/EK (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).

²⁵ Όπως αποτυπώνεται στον τίτλο «Ψηφιακό εμπόριο» της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας που συνήφθη με το Ηνωμένο Βασίλειο.

7. θα επιδιώξει την ταχεία σύναψη μιας **φιλόδοξης και σφαιρικής συμφωνίας του ΠΟΕ για το ψηφιακό εμπόριο**, η οποία θα περιλαμβάνει κανόνες για τις ροές δεδομένων, σε πλήρη συμμόρφωση με το πλαίσιο της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, καθώς και διατάξεις για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών, διασφαλίζοντας υψηλό επίπεδο προστασίας αυτών·
8. θα διερευνήσει τη δυνατότητα **στενότερης ρυθμιστικής συνεργασίας** με ομοιόεστες εταίρους σε θέματα που αφορούν το ψηφιακό εμπόριο.

3.2.4. Ενίσχυση του αντικτύπου των κανονιστικών ρυθμίσεων της ΕΕ

Η ικανότητα επηρεασμού κατά την εκπόνηση κανονισμών και προτύπων παγκόσμιας σημασίας συνιστά **αξιόλογο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα**.

Για δεκαετίες η **ΕΕ υπήρξε πρωτοπόρος σ' αυτόν τον τομέα**. Έχει υποστηρίξει τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν από διεθνείς φορείς καθορισμού προτύπων, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO), και τομεακά διεθνή φόρουμ. Οι προσπάθειες αυτές βοήθησαν τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να αποκτήσουν πρόσβαση στις παγκόσμιες αγορές, κατάργισαν εμπορικούς φραγμούς και στήριξαν την κανονιστική σύγκλιση. Η προσέγγιση αυτή, σε συνδυασμό με το μέγεθος της ενωσιακής αγοράς, έχουν επιτρέψει στην ΕΕ να ασκεί ισχυρή επιρροή σε θέματα διεθνούς τυποποίησης, με αποτέλεσμα, μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις να υιοθετούνται οικειοθελώς τα υψηλά πρότυπα, οι κανονισμοί και οι πολιτικοί στόχοι της καθ' όλο το μήκος των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού. Ο μεγάλος κανονιστικός αντίκτυπος της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο προσέδωσε σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στους Ευρωπαίους εξαγωγείς, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ.

Το σχετικό βάρος της ΕΕ συρρικνώνεται λόγω της εμφάνισης νέων ρυθμιστικών δυνάμεων και της ταχείας τεχνολογικής ανάπτυξης, η οποία συχνά καθοδηγείται από τρίτες χώρες.

Προκειμένου η ΕΕ να αυξήσει την επιρροή της στον τομέα αυτό, πρέπει να **ακολουθήσει πιο στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά τη διεθνή ρυθμιστική συνεργασία**, ιδίως σε θέματα που αφορούν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Η ΕΕ πρέπει να υιοθετήσει μια περισσότερο προδραστική στάση κατά την εκπόνηση νέων κανονισμών, ώστε να είναι καλύτερα προετοιμασμένη να προωθήσει τις ρυθμιστικές προσεγγίσεις της σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτό θα απαιτήσει μεγαλύτερες συνέργειες μεταξύ των εσωτερικών και των εξωτερικών πολιτικών, προκειμένου να προσδιοριστούν σε πρώιμο στάδιο οι στρατηγικοί τομείς στους οποίους θα πρέπει να επικεντρωθεί η διεθνή ρυθμιστική συνεργασία. Θα απαιτήσει επίσης διάλογο και συνεργασία με τους ενωσιακούς φορείς τυποποίησης, με σκοπό τον προσδιορισμό στρατηγικών προτεραιοτήτων για τα διεθνή πρότυπα. Η Επιτροπή, στις εκτιμήσεις των επιπτώσεων σημαντικών κανονισμών, θα δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην ανάλυση της εξωτερικής διάστασης των κανονιστικών πολιτικών της και θα καθορίσει εταίρους προτεραιότητας για τη ρυθμιστική συνεργασία. Η εμπορική πολιτική θα πρέπει να είναι σε θέση να στηρίζει τις δραστηριότητες συνεργασίας που διεξάγονται υπό την καθοδήγηση των ρυθμιστικών αρχών και, για τον σκοπό αυτό, να αξιοποιήσει πλήρως τις ευκαιρίες που παρέχουν οι εμπορικές συμφωνίες. Η εμπορική πολιτική, από κοινού με τις διεθνείς εταιρικές σχέσεις και την αναπτυξιακή συνεργασία —μεταξύ άλλων μέσω της Βοήθειας για το Εμπόριο— θα πρέπει επίσης να συμβάλει στη στήριξη της υιοθέτησης των διεθνών προτύπων από τις αναπτυσσόμενες χώρες-εταίρους και στη διευκόλυνση της συμμόρφωσης με τις νέες κανονιστικές απαιτήσεις. Η ΕΕ θα εντείνει επίσης τους ρυθμιστικούς διαλόγους της με τις χώρες της περιοχής Ασίας-Ειρηνικού και της Λατινικής Αμερικής που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις.

Η συνεργασία με τις Ηνωμένες Πολιτείες θα έχει καίρια σημασία προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι νέες ρυθμίσεις συνάδουν με τις αξίες δημοκρατικών, ανοικτών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών.

Πρωταρχικές δράσεις

Η Επιτροπή:

9. θα **εντείνει τον ρυθμιστικό διάλογο με ομοϊδεάτες εταίρους** σε στρατηγικούς τομείς για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Ο στόχος αυτός θα απαιτήσει να προσδιοριστούν εγκαίρως οι τομείς προτεραιότητας για τη ρυθμιστική συνεργασία και να διεξαχθεί συστηματικότερος διάλογος με τους ενωσιακούς και τους διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης·
10. θα αναπτύξει στενότερη **διατλαντική εταιρική σχέση για τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό** των οικονομιών μας, μεταξύ άλλων μέσω του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ.

3.2.5. Σύμφιξη των εταιρικών σχέσεων της ΕΕ με τις γειτονικές χώρες, τις χώρες της διεύρυνσης και την Αφρική

Οι χώρες που βρίσκονται γεωγραφικά εγγύτερα σε εμάς είναι και εκείνες με τις οποίες διατηρούμε τις σημαντικότερες σχέσεις. Η σταθερότητα και η ευημερία στις γειτονικές χώρες της ΕΕ και στην Αφρική είναι προς το πολιτικό και το οικονομικό συμφέρον της ΕΕ. Η ΕΕ προτίθεται να εξαντλήσει κάθε δυνατότητα για να στηρίξει τους εταίρους της στην προσπάθειά τους να ανακάμψουν από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 και να επιτύχουν βιώσιμη ανάπτυξη. Το πυκνό δίκτυο εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ μ' αυτές τις χώρες παρέχει την προοπτική στενότερης οικονομικής ολοκλήρωσης και ανάπτυξης ολοκληρωμένων δικτύων παραγωγής και υπηρεσιών. Αυτό θα αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής για την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των οικονομιών μας μέσω διαφοροποιημένων αξιακών αλυσίδων, καθώς και την προώθηση της ανάπτυξης του εμπορίου βιώσιμων προϊόντων, μεταξύ άλλων με σκοπό τη στήριξη της δράσης για το κλίμα και του ενεργειακού μετασχηματισμού. Επιπλέον, θα συμβάλει στην καταπολέμηση των γενεσιουργών αιτιών της παράτυπης μετανάστευσης, στο πλαίσιο της ευρύτερης συμβολής της εμπορικής πολιτικής στις ολοκληρωμένες εταιρικές σχέσεις, σύμφωνα με το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο²⁶.

Η ΕΕ θα συσφίξει τις στενές οικονομικές εταιρικές σχέσεις της εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και προσβλέπει στη στενή συνεργασία με το Ηνωμένο Βασίλειο για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας. Η ΕΕ προσβλέπει επίσης στον εκσυγχρονισμό των εμπορικών και οικονομικών σχέσεών της με την Ελβετία καθώς και με την Τουρκία, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις.

Ιδιαίτερα σημαντικό θα είναι να στηριχθεί η ενίσχυση της οικονομικής ολοκλήρωσης με τις χώρες των **Δυτικών Βαλκανίων** και της **Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης**²⁷. Όσον αφορά τα **Δυτικά Βαλκάνια**, η ενισχυμένη μεθοδολογία διεύρυνσης και το οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο²⁸ θέτουν το πλαίσιο για την ταχύτερη ενσωμάτωσή τους στην ενωσιακή αγορά ενόψει

²⁶ Νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο [COM(2020) 609 final].

²⁷ Ενίσχυση της ανθεκτικότητας — Μια ανατολική εταιρική σχέση που αποφέρει αποτελέσματα για όλους [JOIN(2020) 7 final].

²⁸ Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια [COM(2020) 641 final].

της προσχώρησής τους, εξασφαλίζοντας παράλληλα ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Αυτή η αυξημένη οικονομική ολοκλήρωση βασίζεται στις ίδιες τις δεσμεύσεις των Δυτικών Βαλκανίων να δημιουργήσουν μια κοινή περιφερειακή αγορά, με βάση τους κανόνες και τα πρότυπα της ΕΕ. Όσον αφορά την Ανατολική Εταιρική Σχέση, και ιδίως τις χώρες με τις οποίες έχει συνάψει συμφωνίες για σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (Ουκρανία, Γεωργία και Μολδαβία), η ΕΕ στηρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλουν με σκοπό τη μεγαλύτερη ευθυγράμμιση με το ενωσιακό ρυθμιστικό μοντέλο, μεταξύ άλλων για την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση. Για τους συγκεκριμένους εταίρους, οι προσπάθειες ενσωμάτωσης των κανονισμών της ΕΕ θα μπορούσαν να συνοδεύονται από στενότερο διάλογο σχετικά με την εκπόνηση και την εφαρμογή τους, συμπεριλαμβανομένων της συμμετοχής σε ομάδες εμπειρογνομόνων και των συστηματικότερων επαφών με τους ενωσιακούς οργανισμούς τυποποίησης. Θα πρέπει επίσης να εξεταστούν πρόσθετα μέτρα για τη διευκόλυνση του εμπορίου, μεταξύ άλλων με τη σύναψη συμφωνιών για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης.

Η αναβάθμιση των σχέσεων και της οικονομικής ολοκλήρωσης της ΕΕ με τη **Νότια Γειτονία**²⁹ θα αποτελέσει στρατηγική αναγκαιότητα για τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα. Η ΕΕ επωφελείται από τη γεωγραφική εγγύτητα και τους πολιτιστικούς και γλωσσικούς δεσμούς της με τις χώρες της Νότιας Μεσογείου, στοιχεία που διευκολύνουν αυτή τη στρατηγική οικονομική και εμπορική ολοκλήρωση. Η εμπορική πολιτική μπορεί να αποτελέσει βασικό εργαλείο για την προώθηση στρατηγικών αλληλεξαρτήσεων μεταξύ της ΕΕ και της Νότιας Γειτονίας και για την ανάπτυξη αμοιβαία επωφελών πρωτοβουλιών ενσωμάτωσης, ιδίως όσον αφορά τις στρατηγικές αξιακές αλυσίδες. Από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, η ΕΕ έχει συνάψει συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών με οκτώ χώρες της Νότιας Μεσογείου στο πλαίσιο ευρύτερων συμφωνιών σύνδεσης. Οι διαπραγματεύσεις για μια σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελευθέρων συναλλαγών με το Μαρόκο και την Τυνησία βρίσκονται σε εξέλιξη εδώ και αρκετά χρόνια. Η ΕΕ είναι διατεθειμένη να συζητήσει με τους δύο εταίρους επιλογές για τον εκσυγχρονισμό των εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων, ώστε αυτές να ανταποκρίνονται καλύτερα στις σημερινές προκλήσεις.

Η ΕΕ θα **εντείνει σημαντικά τη συνεργασία της με τους Αφρικανούς εταίρους** της για την απελευθέρωση των οικονομικών δυνατοτήτων τους και την προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης και της χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθούν περαιτέρω το βιώσιμο εμπόριο και οι επενδυτικοί δεσμοί τόσο μεταξύ των ηπείρων όσο και στην ίδια την Αφρική³⁰. Αυτό συνάδει με τη μακροπρόθεσμη προοπτική μιας διηπειρωτικής εμπορικής συμφωνίας βασισμένης στην επιτυχή υλοποίηση της αφρικανικής ηπειρωτικής ζώνης ελεύθερων συναλλαγών (AfCFTA). Στηρίζεται κυρίως στις περιφερειακές οικονομικές κοινότητες της Αφρικής και στις συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης με την ΕΕ. Η ενίσχυση της σχέσης με την Αφρική θα πρέπει να προαχθεί σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων μέσω του πολιτικού διαλόγου με την Αφρικανική Ένωση και τα μέλη της, μέσω της διεύρυνσης και της εμβάθυνσης των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης, και μέσω της ανάπτυξης διμερών σχέσεων με μεμονωμένες χώρες για την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων στους τομείς της γεωργίας, των μεταποιημένων προϊόντων και των υπηρεσιών. Η Επιτροπή θα αρχίσει επίσης να διερευνά τις δυνατότητες προώθησης της οικονομικής ολοκλήρωσης στην ήπειρο μέσω εναρμονισμένων κανόνων καταγωγής που θα ισχύουν για τις εμπορικές τους συναλλαγές με την ΕΕ.

²⁹ Κοινή ανακοίνωση για μια ανανεωμένη εταιρική σχέση με τη Νότια Γειτονία — Νέο θεματολόγιο για τη Μεσόγειο [JOIN(2021) 2 final].

³⁰ Όπως περιγράφεται στην κοινή ανακοίνωση που εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2020 με τίτλο «Προς μια ολοκληρωμένη στρατηγική με την Αφρική» [JOIN(2020) 4 final].

Η Επιτροπή θα προτείνει μια **νέα πρωτοβουλία για βιώσιμες επενδύσεις** σε ενδιαφερόμενους εταίρους ή περιφέρειες της **Αφρικής και της Νότιας Γειτονίας**. Ο εν λόγω στόχος θα μπορεί να επιτευχθεί με τη μορφή αυτόνομων επενδυτικών συμφωνιών ή στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων εμπορικών συμφωνιών. Οι συμφωνίες αυτές, για να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους και να διευκολυνθεί η εφαρμογή τους, θα εκπονηθούν από κοινού με τα εργαλεία αναπτυξιακής συνεργασίας της ΕΕ για τη στήριξη των επενδύσεων και, όπου είναι εφικτό, με την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη», ώστε να εξασφαλίζονται συνέργειες με τα κράτη μέλη της ΕΕ, τον ιδιωτικό τομέα, την κοινωνία των πολιτών και όλους τους σχετικούς φορείς. Η πλέον προβλεπόμενη από αυτές τις πρωτοβουλίες είναι το Εξωτερικό Επενδυτικό Σχέδιο (ΕΕΣ), που δρομολογήθηκε το 2017 για την υποσαχάρια Αφρική και τις γειτονικές χώρες της ΕΕ. Περιλαμβάνει επίσης το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ΕΤΒΑ+), το οποίο αποκτά καθολική εφαρμογή με το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) για την περίοδο 2021-2027. Οι τρεις πυλώνες του Εξωτερικού Επενδυτικού Σχεδίου θα συμβάλουν στη στήριξη βιώσιμων επενδύσεων στην Αφρική και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Γειτονίας, προωθώντας παράλληλα μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του επενδυτικού κλίματος. Αυτό θα εξυπηρετήσει τη διαπεριφερειακή ολοκλήρωση και τη σύσφιξη των εμπορικών σχέσεων ΕΕ-Αφρικής όσο προχωρά η υλοποίηση της AfCFTA.

Πρωταρχικές δράσεις

Η Επιτροπή:

11. θα εμβαθύνει τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις με άλλες χώρες της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων των **Δυτικών Βαλκανίων και των χωρών που έχουν συνάψει συμφωνίες για σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών με την ΕΕ**, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη στενότερη ρυθμιστική συνεργασία για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Θα εκσυγχρονίσει τις εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις με τις χώρες της **Νότιας Γειτονίας** που ενδιαφέρονται για την προώθηση της στενότερης ολοκλήρωσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση·
12. θα ενισχύσει τη συνεργασία της με τις **αφρικανικές χώρες** με τους εξής τρόπους:
 - α) προωθώντας τον **πολιτικό διάλογο** και τη συνεργασία με την Αφρικανική Ένωση και τα μέλη της, καθώς και την απρόσκοπτη εφαρμογή της AfCFTA, συμπεριλαμβανομένων της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα και της προώθησης κοινών προτύπων στην Αφρική με σκοπό την ενίσχυση της περιφερειακής και ηπειρωτικής ολοκλήρωσης·
 - β) **εμβαθύνοντας και διευρύνοντας τις υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες με τις αφρικανικές περιφερειακές οικονομικές κοινότητες** και ενισχύοντας τη συνιστώσα τους που αφορά τη βιωσιμότητα·
 - γ) διερευνώντας περαιτέρω τη δυνατότητα **ενίσχυσης των δεσμών και των συνεργειών μεταξύ των διαφόρων εμπορικών ρυθμίσεων με τις αφρικανικές χώρες**, όπως με τη μεγαλύτερη εναρμόνιση των κανόνων καταγωγής στο εμπόριο με την ΕΕ·
 - δ) επιδιώκοντας τη σύναψη **βιώσιμων επενδυτικών συμφωνιών** με την Αφρική και τη Νότια Γειτονία.

3.2.6. Μεγαλύτερη έμφαση της ΕΕ στην εφαρμογή και την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών και διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού

Μετά την πληθώρα νέων συμφωνιών που έχουν υπογραφεί τα τελευταία χρόνια, η Επιτροπή θα εστιάσει τις προσπάθειές της στην **πλήρη αξιοποίηση των οφελών που παρέχουν οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ**, σε συνδυασμό με τη **σθεναρή επιβολή** των υποχρεώσεων που προβλέπουν όσον αφορά τόσο την πρόσβαση στην αγορά όσο και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι Ευρωπαίοι ενδιαφερόμενοι φορείς πρέπει να γνωρίζουν τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ και να είναι βέβαιοι ότι μπορούν να αποκομίσουν τα οφέλη που διαπραγματεύτηκε η ΕΕ. Στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού και στη Λατινική Αμερική, η ΕΕ έχει ολοκληρώσει ή διεξάγει ακόμη διαπραγματεύσεις εμπορικών συμφωνιών, οι οποίες δημιουργούν σημαντικές οικονομικές ευκαιρίες. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την κύρωση των συμφωνιών με τη Mercosur και το Μεξικό, και να ολοκληρωθούν οι εν εξελίξει διαπραγματεύσεις, ιδίως με τη Χιλή, την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία, οι οποίες βρίσκονται σε ικανοποιητικό στάδιο. Στην περίπτωση της Mercosur, βρίσκεται σε εξέλιξη διάλογος για την ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά τη διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης στη συμφωνία, ιδίως ως προς την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισίου και την αποψίλωση των δασών.

Το στοιχείο αυτό θα στηρίζει καθοριστικά την προσπάθεια που καταβάλλει η ΕΕ για ανοικτή στρατηγική αυτονομία και θα διευκολύνει την πρόσβαση στις αγορές, ιδίως για τις ΜΜΕ. Θα συμβάλει επίσης στην αναχαίτιση των τάσεων προστατευτισμού και στην εξάλειψη των στρεβλώσεων που επηρεάζουν τις εξαγωγές της ΕΕ. Η κομβική σημασία αυτού του τομέα εργασιών επιβεβαιώθηκε τον Ιούλιο του 2020 με τον διορισμό του **επικεφαλής για την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών**.

Στο πλαίσιο αυτό, εργασίες θα πραγματοποιηθούν στους ακόλουθους τομείς:

- **Πλήρης αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχει η εφαρμογή των εμπορικών συμφωνιών.** Η ΕΕ θα χρησιμοποιήσει όλες τις εγγενείς δυνατότητες ευελιξίας των εμπορικών της συμφωνιών, ώστε να είναι κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό και να ανταποκρίνονται στις νέες προκλήσεις που σχετίζονται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Η ΕΕ θα συνεχίσει επίσης να χρησιμοποιεί τη Βοήθεια για το Εμπόριο προκειμένου να συνδράμει τις αναπτυσσόμενες χώρες στην εφαρμογή των εμπορικών συμφωνιών και να στηρίζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες και τα πρότυπα, ιδίως όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Στήριξη των ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ ώστε να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ευκαιρίες που παρέχουν οι ενωσιακές συμφωνίες.** Η Επιτροπή θα βασιστεί στην επιτυχία της πύλης **Access2Markets**, θα την εμπλουτίσει με περαιτέρω λειτουργίες και θα τη διασυνδέσει με άλλους σημαντικούς διαύλους πληροφόρησης³¹, ιδίως για τις ΜΜΕ. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να στηρίζει τον γεωργικό και τον αγροδιατροφικό τομέα της ΕΕ —οι οποίοι αποτελούνται κυρίως από ΜΜΕ—, δίνοντας έμφαση στην προώθηση της βιωσιμότητας και της ποιότητας των προϊόντων τους και τοποθετώντας τους στην εμπροσθοφυλακή του ενωσιακού συστήματος για τη βιωσιμότητα των τροφίμων.
- **Παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής και επιβολής των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ** και διευκόλυνση της υποβολής καταγγελιών σχετικά με εμπόδια πρόσβασης στην αγορά και παραβάσεις υποχρεώσεων όσον αφορά το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω του ενιαίου σημείου εισόδου. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη της

³¹ Θα μπορούσαν ειδικότερα να διερευνηθούν συνέργειες με άλλες πηγές πληροφοριών, όπως το Enterprise Europe Network (EEN), το Κέντρο Βιομηχανικής Συνεργασίας ΕΕ-Ιαπωνίας, το Κέντρο για τις ΜΜΕ της ΕΕ στην Κίνα, το European Business Organisation Worldwide Network, οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί προώθησης του εμπορίου και τα γραφεία υποστήριξης για θέματα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας των ΜΜΕ.

ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα ενδιαφερόμενα μέρη για την παρακολούθηση της εφαρμογής από τους εμπορικούς εταίρους της ΕΕ και τη διασφάλιση συνεκτικής προσέγγισης. Θα προτείνει ειδική νομοθετική πράξη που είναι αναγκαία για την επιβολή, μεταξύ άλλων, των σχετικών με το εμπόριο διατάξεων της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου.

- Αντιμετώπιση των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης **μέσω του ΠΟΕ ή διμερούς διαδικασίας επίλυσης διαφορών**, όταν τα άλλα μέσα αποτυγχάνουν. Ο **επικαιροποιημένος κανονισμός επιβολής**³² ενισχύει την ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί σε

Νέα διαδικτυακά εργαλεία για τη στήριξη των επιχειρήσεων της ΕΕ, ιδίως των ΜΜΕ:

- αναζήτηση πιο **αποδοτικών ψηφιακών συστημάτων για τη διευκόλυνση του εμπορίου και την κανονιστική συμμόρφωση**, με βάση το περιβάλλον ενιαίας θυρίδας της ΕΕ για τα τελωνεία και το σύστημα πληροφοριών και επικοινωνίας της ΕΕ για την εποπτεία της αγοράς (ICSMS), και εξέταση, σ' αυτό το πλαίσιο, της ψηφιοποίησης των πληροφοριών σχετικά με τη συμμόρφωση των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμόρφωσης για τα προϊόντα, και της ενσωμάτωσής της στη νομοθεσία της ΕΕ·
- δημιουργία ενός νέου εργαλείου για την πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις, του **Access to Procurement (A2P)**, που θα δίνει τη δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς της ΕΕ να προσδιορίζουν αν και υπό ποιες συνθήκες έχουν εγγυημένη από νομική άποψη πρόσβαση σε προσκλήσεις υποβολής προσφορών για δημόσιες συμβάσεις σε τρίτες χώρες·
- επέκταση της **διαδικτυακής πύλης Access2Markets (A2M)** με τον εμπλουτισμό και την προσθήκη πληροφοριών για τους **εξαγωγείς υπηρεσιών** και τους **επενδυτές** της ΕΕ, και εξέταση του ενδεχόμενου άλλων αναβαθμίσεων της πλατφόρμας·
- βελτίωση του εργαλείου ιδίου ελέγχου της πλήρωσης των κανόνων καταγωγής (ROSA), ώστε να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ, να εφαρμόζουν ορθά τους κανόνες καταγωγής κατά τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες.

καταστάσεις κατά τις οποίες η επίλυση διαφορών, στο πλαίσιο του ΠΟΕ ή διμερών συμφωνιών, παρακωλύεται.

- Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει τα **μέσα εμπορικής άμυνας** με στιβαρό τρόπο, ώστε η ευρωπαϊκή βιομηχανία να μην εκτίθεται σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, θα χρειαστεί επίσης, μεταξύ άλλων, να παρακολουθεί τις νέες μορφές επιδότησης από τρίτες χώρες, π.χ. στον τομέα της χρηματοδότησης επενδύσεων, καθώς και να τις αντιμετωπίζει κατάλληλα με την επιβολή αντισταθμιστικών δασμών.

- Στον **τομέα της ασφάλειας** και βάσει του **κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ)**, η Επιτροπή καλεί εκ νέου όλα τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν και να εφαρμόσουν έναν ολοκληρωμένο μηχανισμό ελέγχου των ΑΞΕ για την αντιμετώπιση περιπτώσεων στις οποίες η απόκτηση ή ο έλεγχος συγκεκριμένης επιχείρησης, υποδομής ή τεχνολογίας θα προκαλούσε κίνδυνο για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη στην ΕΕ³³. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει τον μηχανισμό συνεργασίας με τις αρχές των κρατών μελών για την προστασία της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης από επικίνδυνες άμεσες ξένες επενδύσεις και θα εξετάσει το ενδεχόμενο ενίσχυσης του μηχανισμού συνεργασίας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων.

³² <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2204>

³³ Ανακοίνωση, της 25ης Μαρτίου 2020, όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις, την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων από τρίτες χώρες και την προστασία των στρατηγικών πόρων της Ευρώπης [C(2020) 1981 final].

- Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τις αρχές των κρατών μελών για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή του εκσυγχρονισμένου **κανονισμού για τον έλεγχο των εξαγωγών**³⁴ ευαίσθητων ειδών και τεχνολογιών διπλής χρήσης με σκοπό τη στήριξη ασφαλών αλυσίδων αξίας, την προώθηση της διεθνούς ασφάλειας, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τους εξαγωγείς της ΕΕ.

Ωστόσο, η ΕΕ πρέπει να **αναπτύξει δικά της εργαλεία ώστε να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις** και να προστατεύσει τις επιχειρήσεις και τους πολίτες της από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, τόσο εντός όσο και εκτός αυτής.

- Η Επιτροπή θα προτείνει νέα νομική πράξη στον τομέα της εμπορικής πολιτικής, με σκοπό την προστασία της ΕΕ έναντι πιθανών **μέτρων εξαναγκασμού** από τρίτες χώρες.
- Η Επιτροπή θα προτείνει νομική πράξη για την αντιμετώπιση των **στρεβλώσεων που προκαλούνται από τις ξένες επιδοτήσεις στην εσωτερική αγορά της ΕΕ**.
- Για να βελτιωθεί η αμοιβαία πρόσβαση των οικονομικών φορέων της ΕΕ στις δημόσιες συμβάσεις, η Επιτροπή θα επιδιώξει να προωθήσει **το μέσο για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις και καλεί το Συμβούλιο να ολοκληρώσει επείγοντως τις σχετικές εργασίες του**.
- Τέλος, η Επιτροπή θα διερευνήσει **επιλογές ενόψει της κατάρτισης ενωσιακής στρατηγικής για τις εξαγωγικές πιστώσεις**, ώστε να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις της ΕΕ στις αγορές τρίτων χωρών, στις οποίες είναι αναγκασμένες να ανταγωνίζονται ολόένα και περισσότερο αλλοδαπούς φορείς που λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από τις κυβερνήσεις τους. Η εν λόγω στρατηγική θα περιλαμβάνει τη σύσταση ενωσιακής διευκόλυνσης εξαγωγικών πιστώσεων και τον ενισχυμένο συντονισμό των χρηματοδοτικών εργαλείων της ΕΕ. Σύμφωνα με τον στόχο της Πράσινης Συμφωνίας για τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων στα ορυκτά καύσιμα, θα παρέχει επίσης κίνητρα για φιλικά προς το κλίμα τεχνολογικά έργα και θα προτείνει την άμεση κατάργηση της στήριξης στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα και την αποθάρρυνση κάθε περαιτέρω επένδυσης σε έργα υποδομών για την παραγωγή ενέργειας από ορυκτά καύσιμα σε τρίτες χώρες, εκτός αν συνάδουν πλήρως με μια φιλόδοξη και σαφώς σηματοδοτημένη πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα, η οποία θα ανταποκρίνεται στους μακροπρόθεσμους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού και στα βέλτιστα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εργάζεται για την **εναρμόνιση των προτιμησιακών κανόνων καταγωγής στις ενωσιακές εμπορικές συμφωνίες**, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ, και ιδίως των ΜΜΕ.

Η αξιοποίηση των οφελών που συνεπάγονται οι εν λόγω συμφωνίες για τα φυσικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις, η συστηματικότερη αντιμετώπιση των υφιστάμενων φραγμών και η πρόληψη της εμφάνισης νέων απαιτούν τη συλλογική προσπάθεια όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Η Επιτροπή θα ηγηθεί αυτών των προσπάθειών, μεταξύ άλλων μέσω των εργασιών των αντιπροσωπειών της ΕΕ και των δικτύων που διαθέτουν τα κράτη μέλη και οι επιχειρηματικές ενώσεις σε τρίτες χώρες.

³⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/IP_20_2045

Πρωταρχικές δράσεις

Η Επιτροπή:

13. θα επιδιώξει την **εδραίωση των εταιρικών σχέσεων της ΕΕ με βασικές περιοχές που γνωρίζουν ανάπτυξη** —στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού και στη Λατινική Αμερική —, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων και την κύρωση των εκκρεμών διμερών συμφωνιών·
14. θα αξιοποιήσει πλήρως τον ρόλο του **επικεφαλής για την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών** (CTEO), προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη των διαπραγματεύσεων τα οποία προκύπτουν για τις επιχειρήσεις, και ιδίως για τις ΜΜΕ και τους γεωργούς, και να εξαλειφθούν τα εμπόδια που επηρεάζουν αρνητικά τη δυνατότητα των συμφωνιών να επιτυγχάνουν τους στόχους τους, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης ανάπτυξης·
15. θα ενισχύσει περαιτέρω τα **εργαλεία της ΕΕ για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων** και την προστασία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και των Ευρωπαίων πολιτών από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία ενός μηχανισμού αποτροπής των μέτρων εξαναγκασμού. Επιπλέον, η Επιτροπή θα διερευνήσει **επιλογές για μια ενωσιακή στρατηγική για τις εξαγωγικές πιστώσεις**·
16. θα αναπτύξει **νέα διαδικτυακά εργαλεία** για τη στήριξη των επιχειρήσεων της ΕΕ, και ιδίως των ΜΜΕ.

4. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΩΜΕΝΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Επιτροπή, με την ανακοίνωσή της «Εμπόριο για όλους»³⁵, αύξησε σημαντικά τη δέσμευσή της για μια εμπορική πολιτική με διαφάνεια και χωρίς αποκλεισμούς. Θα συνεχίσει στην ίδια πορεία, η οποία έχει αποτιμηθεί θετικά από όσους συνέβαλαν με παρατηρήσεις στο πλαίσιο της επανεξέτασης της εμπορικής πολιτικής³⁶. Οι τελευταίες έρευνες του Ευρωβαρόμετρου που δημοσιεύθηκαν το 2019 έδειξαν ότι οι πολίτες επικροτούν τις προσπάθειες των τελευταίων ετών. Έξι στους δέκα δηλώνουν πεπεισμένοι ότι η ΕΕ εφαρμόζει την εμπορική πολιτική της με ανοικτό και διαφανή τρόπο.

Δεδομένης της σημασίας που έχει ο **διάλογος με τα ενδιαφερόμενα μέρη**, και για να προωθηθεί η στοχευμένη συνεργασία σε βασικά ζητήματα, η Επιτροπή θα εμβαθύνει τη συνεργασία της με την κοινωνία των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους, με βάση τη μελέτη επανεξέτασης του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών, η οποία δρομολογήθηκε το 2020. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εφαρμογή και την επιβολή, και ιδίως στη διασφάλιση της πλήρους ικανοποίησης των συμφερόντων της ΕΕ όσον αφορά τα αναμενόμενα οφέλη των εμπορικών συμφωνιών. Η έμφαση στη μεταρρύθμιση του ΠΟΕ θα αποτυπώνεται στις εντατικότερες ανταλλαγές για τα θέματα αυτά.

Προκειμένου να διαμορφωθεί στέρεη βάση για την ανάπτυξη εμπορικής πολιτικής, η Επιτροπή θα **εντείνει επίσης τις προσπάθειές της όσον αφορά την ανάλυση και τη συλλογή δεδομένων** και θα παροτρύνει τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις αναλύσεις τους. Η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει εκ των υστέρων αξιολόγηση του αντικτύπου των συμφωνιών της ΕΕ σε καίριες περιβαλλοντικές πτυχές, όπως το κλίμα. Η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει επίσης εργασίες για την καλύτερη κατανόηση των επιπτώσεων που έχουν διάφορες συνιστώσες της εμπορικής πολιτικής στην ισότητα των φύλων και θα καταρτίσει

³⁵ Εμπόριο για όλους: Προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις [COM(2015) 497 final].

³⁶ https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=266&utm_source=dlvr.it&utm_

δράσεις για την αύξηση της ευαισθητοποίησης ως προς τα θέματα του φύλου στην εμπορική πολιτική³⁷, συμπεριλαμβανομένης της Βοήθειας για το Εμπόριο. Θα διενεργηθούν περαιτέρω αναλύσεις σχετικά με τις επιπτώσεις των εμπορικών πολιτικών στην απασχόληση και στις διάφορες πτυχές της κοινωνικής ανάπτυξης.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η εμπορική πολιτική της ΕΕ πρέπει να προσαρμοστεί προκειμένου να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις του καιρού μας και στις προσδοκίες των πολιτών μας. Είναι δική μας ευθύνη να διασφαλίσουμε ότι υπηρετεί τα συμφέροντα της ΕΕ, βοηθώντας την να εκπληρώνει τις φιλοδοξίες της και διαφυλάσσοντας τη θέση της στον κόσμο, τόσο σήμερα όσο και για τις μελλοντικές γενιές. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι εξαιρετικά σημαντικό να αναπροσανατολιστεί η εμπορική πολιτική της ΕΕ προς στόχους οι οποίοι στηρίζουν τον εκ βάθρων πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας της, την οικοδόμηση πιο βιώσιμης και δίκαιης παγκοσμιοποίησης με βάση εκσυγχρονισμένους κανόνες, και την αυστηροποίηση των μέτρων επιβολής. Τελικά, μόνο έτσι μπορούμε να δημιουργήσουμε με υπεύθυνο και βιώσιμο τρόπο τις ευκαιρίες που προσδοκούν οι πολίτες, οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις της ΕΕ, και τις οποίες έχει ανάγκη ο ίδιος ο πλανήτης.

³⁷ Κοινή δήλωση για το εμπόριο και την οικονομική ενδυνάμωση των γυναικών, στο πλαίσιο της υπουργικής συνδιάσκεψης του ΠΟΕ στο Μπουένος Άιρες τον Δεκέμβριο του 2017.